

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Białymstoku

LBI.411.1.1.2024

**Pan
Jacek Jastrzębski
Przewodniczący
Komisji Nadzoru Finansowego
Urząd Komisji Nadzoru Finansowego
ul. Piękna 20, 00-549 Warszawa**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

zmienione zgodnie z treścią uchwały nr KPK-KPO.441.102.2025 Komisji Rozstrzygającej
Najwyższej Izby Kontroli z dnia 19 maja 2025 r.

I/24/001 – Nadzór Komisji Nadzoru Finansowego nad spółką Getback S.A. (obecnie
Capitea S.A.) oraz podmiotami współpracującymi ze Spółką

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Komisja Nadzoru Finansowego ¹ , ul. Piękna 20, 00-549 Warszawa
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jacek Jastrzębski, Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego ² od 23 listopada 2018 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: 1. Marcin Pachucki, pełniący obowiązki Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego od 15 listopada 2018 r. do 22 listopada 2018 r. 2. Marek Chrzanowski, Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego od 13 października 2016 r. do 14 listopada 2018 r. 3. Andrzej Jakubiak, Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego od 12 października 2011 r. do 12 października 2016 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Nadzór Komisji Nadzoru Finansowego nad spółką Getback S.A. (obecnie Capitea S.A.) oraz podmiotami współpracującymi ze Spółką. 2. Realizacja zaleceń pokontrolnych z kontroli P/18/112 Działalność organów i instytucji państwowych oraz podmiotów organizujących rynek finansowy wobec spółki Getback S.A., podmiotów oferujących jej papiery wartościowe oraz ją audytujących.
Okres objęty kontrolą	Od 2016 roku do dnia zakończenia kontroli z uwzględnieniem faktów i dowodów sprzed tego okresu mających znaczenie dla badanej działalności.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku
Kontrolerzy	1. Janusz Pawelczyk, Dyrektor Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Białymstoku, legitymacja służbowa nr 21446. 2. Jakub Dąbrowa, p.o. Wicedyrektora Delegatury NIK w Białymstoku, upoważnienia do kontroli nr LBI/18/2024 z 2 lutego 2024 r. oraz nr LBI/109/2024 z 31 grudnia 2024 r. 3. Robert Sieńko, doradca prawny, upoważnienie do kontroli nr LBI/19/2024 z 2 lutego 2024 r. 4. Magdalena Krakowska-Wąż, Wicedyrektor Departamentu Strategii Najwyższej Izby Kontroli, upoważnienie do kontroli nr LBI/20/2024 z 2 lutego 2024 r. 5. Tomasz Jarocki, specjalista kontroli państwowej, upoważnienia do kontroli nr LBI/51/2024 z 12 kwietnia 2024 r. oraz nr LBI/111/2024 z 31 grudnia 2024 r. 6. Łukasz Jan Chłus, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienia do kontroli nr LBI/92/2024 z 4 października 2024 r. oraz nr LBI/110/2024 z 31 grudnia 2024 r.

¹ Dalej: KNF lub Komisja.

² Dalej: Przewodniczący KNF.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623. Dalej: ustawa o NIK.

7. Michał Grzegorz Kozub, specjalista kontroli państwowej, upoważnienia do kontroli nr LBI/101/2024 z 4 listopada 2024 r. oraz nr LBI/112/2024 z 31 grudnia 2024 r.

(akta kontroli str. 1-20)

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie objęte kontrolą działania KNF i jej Urzędu w zakresie sprawowanego nadzoru nad spółką Getback S.A. (obecnie Capitea S.A.)⁵ oraz podmiotami współpracującymi ze Spółką.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Przewodniczący KNF, posiadając odpowiednie uprawnienia, nie wstąpił do przyspieszonego postępowania układowego prowadzonego wobec Getback pomimo szeregu budzących wątpliwości co do prawidłowości działań podjętych w toku postępowania restrukturyzacyjnego przez jego strony. W ocenie NIK, uprawnienia prokuratorskie Przewodniczącego KNF w postaci prawa do składania oświadczeń i zgłaszania wniosków oraz przytaczania faktów i dowodów jak również możliwość zaskarżania każdego orzeczenia sądowego od którego służy środek odwoławczy mogłyby w znaczącym stopniu wpłynąć na rzetelność przebiegu prowadzonego postępowania. Ponadto, pomimo posiadania wiedzy m.in. o braku realizacji przez Spółkę obowiązku raportowania, KNF nie wykorzystywała przysługujących jej narzędzi prawnych wynikających z art. 68 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych⁶, w postaci żądania od Spółki niezwłocznego udzielenia pisemnych lub ustnych informacji i wyjaśnień, sporządzenia i przekazania, na koszt emitenta, kopii dokumentów i innych nośników informacji, a także możliwości zlecenia podmiotowi uprawnionemu do badania sprawozdań finansowych wykonania czynności rewizji finansowej, co mogłoby się przyczynić do rzeczywistego ustalenia wartości majątku Spółki.

Sprawowany przez KNF nadzór nad transakcją cesji portfeli wierzytelności z 29 kwietnia 2019 r. pomiędzy easyDebt NS FIZ, Open Finance Wierzytelności NS FIZ, a Hoist II NSFIZ nie był rzetelny. Sporządzona w tym zakresie przez Urząd Komisji Nadzoru Finansowego⁷ analiza transakcji pomijała istotne aspekty takie jak metodologię wyceny portfeli wierzytelności, czy też rzeczywistą wartość odzysków dla danego portfela wierzytelności od momentu jego zakupu do dnia wyceny. UKNF dysponując oświadczeniem biegłego o godziwości ceny transakcyjnej, pomimo oczywistych wad nie podjął jakichkolwiek działań w celu ustalenia czy transakcja cesji wierzytelności pomiędzy wyżej wskazanymi podmiotami odpowiadała wartości godziwej, a tym samym Komisja nie realizowała uprawnień nadzorczych w celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania rynku kapitałowego, w szczególności bezpieczeństwa obrotu oraz ochrony inwestorów i innych jego uczestników, a także przestrzegania reguł uczciwego obrotu do czego jest zobowiązana zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o nadzorze nad rynkiem kapitałowym⁸.

KNF składała zawiadomienia o podejrzeniu popełniania przestępstwa nie posiadając wyczerpującego materiału dowodowego. Urząd nie wykorzystywał przy tym posiadanych uprawnień np. do przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego o którym mowa art. 18a ustawy z dnia 21 lipca 2006 roku

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dnia 23 lipca 2021 r. Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego dokonał rejestracji zmiany w statucie Getback S.A. uchwalonej przez Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki w dniu 30 czerwca 2021 r. uchwałą nr 26. Zmiany dotyczyły nowej nazwy spółki, tj. CAPITEA Spółka Akcyjna Dalej: *Spółka*, *Getback*, *GB*, *GB (Capitea)* lub *Capitea* – dla zdarzeń po 23 lipca 2021 r.

⁶ Dz. U. z 2024 r. poz. 620, ze zm. Dalej: *ustawa o ofercie publicznej*.

⁷ Dalej: *UKNF* lub *Urząd*.

⁸ Dz. U. z 2024 r. poz. 1161, ze zm. Dalej: *ustawa o nadzorze nad rynkiem kapitałowym*.

o nadzorze nad rynkiem finansowym⁹, co w znacznym stopniu mogłoby przyczynić się do właściwego ustalenia stanu faktycznego. Ma to jeszcze większe znaczenie w odniesieniu do podejrzenia popełnienia przestępstw o których mowa w art. 6b ww. ustawy, z uwagi na obowiązek umieszczenia przez Komisję podmiotów których dotyczą składane przez KNF zawiadomienia, na listę ostrzeżeń publicznych¹⁰.

Urząd zaniechał lub nie podejmował niezwłocznych działań w celu wyegzekwowania dokumentów sprawozdawczych od GB (Capitea), a także funduszy których uczestnikiem była Spółka. Wniosek Departamentu Spółek Publicznych UKNF, dotyczący nieprawidłowości w wypełnianiu przez GB (Capitea) obowiązków informacyjnych, o których mowa w art. 56 ust. 1 pkt 2 lit a) ustawy o ofercie publicznej, skierowano do Departamentu Postępowań Sankcyjnych Urzędu dopiero 20 lutego 2024 r. pomimo, że opóźnienia w publikacji 16 raportów okresowych od momentu upływu terminów przekazania do dnia ich przekazania do publicznej wiadomości przez GB (Capitea) wynosiły do ponad trzech lat i siedmiu miesięcy (1.317 dni). KNF nie podejmowała odpowiednich działań nadzorczych pomimo, że GB (Capitea) nie realizował prawidłowo obowiązku o którym mowa w art. 192 ust. 9a ustawy funduszach inwestycyjnych w zakresie przekazywania Komisji w terminie do 15 lipca: [1] sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z badania, a w przypadku braku takiego sprawozdania innych dokumentów i informacji przedstawiających rzetelnie jego sytuację finansową na 31 grudnia poprzedniego roku, a także [2] oświadczenia o łącznej wysokości przychodów osiągniętych w poprzednim roku kalendarzowym z tytułu zarządzania wierzytelnościami. Natomiast Departament Funduszy Inwestycyjnych i Funduszy Emerytalnych Urzędu nie wystąpił do Departamentu Postępowań Sankcyjnych z wnioskiem o skierowanie do organów ścigania zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstw polegających na niesporządzaniu sprawozdań finansowych w wymaganych terminach przez [...] ¹¹ za okres kiedy towarzystwa te pełniły funkcje organu funduszy.

Ponadto UKNF uniemożliwiał wypowiedzenie się i przeprowadzenie środków dowodowych stronom postępowań administracyjnych prowadzonych w przedmiocie nałożenia sankcji wtórnych. UKNF nie wykorzystywał również posiadanych narzędzi do wyjaśnienia podstaw prawnych i faktycznych dla dwukrotnej zmiany przez Getback (Capitea) metodologii wyceny portfeli wierzytelności, co mogło mieć wpływ na poziom zaspokojenia wierzycieli Spółki, a także nie wykorzystał przysługujących mu uprawnień do zweryfikowania otrzymanych w grudniu 2017 r. od organu administracji rządowej informacji o możliwości zaistnienia problemów z wykupem obligacji wyemitowanych przez Getback.

KNF zrealizowała zalecenia pokontrolne z kontroli P/18/112 Działalność organów i instytucji państwowych oraz podmiotów organizujących rynek finansowy wobec spółki Getback, podmiotów oferujących jej papiery wartościowe oraz ją audytujących.

⁹ Dz. U. z 2024 r. poz. 135, ze zm. Dalej: *ustawa o nadzorze nad rynkiem finansowym*.

¹⁰ Dalej: *LOP*.

¹¹ Ograniczenie informacji publicznej na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902) w związku z ochroną tajemnic ustawowo chronionych.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe¹² kontrolowanej działalności

OBSZAR	1. Nadzór Komisji Nadzoru Finansowego nad spółką Getback S.A. (obecnie Capitea S.A.) oraz podmiotami współpracującymi ze Spółką
Opis stanu faktycznego	1.1. Emisja obligacji w trybie oferty publicznej KNF 9 marca 2017 r. zatwierdziła prospekt emisyjny podstawowy, sporządzony w związku z ofertą publiczną oraz zamiarem ubiegania się o dopuszczenie do obrotu na rynku regulowanym obligacji Getback o wartości nominalnej do 300 mln zł. Spółka przeprowadziła sześć publicznych emisji na łączną kwotę 256,5 mln zł¹³ z czego pięć miało miejsce w 2017 roku (o łącznej wartości 244,3 mln zł) a jedna 2 marca 2018 r. (o wartości 12,2 mln zł). Ponadto Getback emitowała obligacje w trybie oferty prywatnej. Na podstawie zestawień dotyczących emisji i przydziału obligacji uzyskanych ze Spółki w trybie nadzorczym przez KNF ustalono, że Getback wyemitowała łącznie 387 serii emisji prywatnych, wśród których 262 serie obligacji były niezabezpieczone, a 125 zabezpieczone. Łączna wartość wyemitowanych obligacji w trybie oferty prywatnej opiewała na łączną kwotę 3.094,7 mln zł. Emitent nie wykupił wszystkich wyemitowanych obligacji w trybie oferty publicznej oraz obligacji o sumie nominalu wynoszącej 2.321,37 mln zł z oferty prywatnej. Zobowiązania spółki z tytułu wyemitowanych obligacji zostały objęte układem zatwierdzonym 25 stycznia 2019 r. przez Zgromadzenie Wierzycieli w ramach przyspieszonego postępowania układowego prowadzonego przed Sądem Rejonowym dla Wrocławia-Fabrycznej VIII Wydział Gospodarczy we Wrocławiu¹⁴. (akta kontroli TOM I str. 174-241, 767-772) UKNF w grudniu 2017 roku uzyskał informację wskazującą na możliwość zaistnienia problemów z wykupem obligacji wyemitowanych przez Getback w związku z agresywną polityką inwestycyjną prowadzoną przez Spółkę. Pomimo tego, KNF nie skorzystała z posiadanych uprawnień do przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego lub uzyskania pisemnych lub ustnych informacji i wyjaśnień od Spółki, co szerzej opisano w sekcji Stwierdzone nieprawidłowości (nieprawidłowość nr 1). (akta kontroli TOM I str. 773) 1.2. Zawieszenie akcji GB oraz złożenie zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przez GB w związku z komunikatem ESPI¹⁵ nr 39/2018 GB 16 kwietnia 2018 r. o godzinie 7:17 raportem ESPI nr 39/2018 przekazała do publicznej wiadomości informację o pozytywnym zaangażowaniu w rozmowy

¹² Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹³ Do obrotu na GPW dopuszczone zostały publiczne emisje obligacji Getback w dniach: 12 maja 2017 r. (seria PP1), 9 czerwca 2017 r. (seria PP2), 11 czerwca 2017 r. (seria PP3), 24 sierpnia 2017 r. (seria PP4), 8 listopada 2017 r. (seria PP5) oraz 9 marca 2018 r. (seria PP6).

¹⁴ Sygn. akt. VIII GRp-4/18.

¹⁵ Elektroniczny System Przekazywania Informacji – system informatyczny o którym mowa w § 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 17 stycznia 2023 r. w sprawie środków i warunków technicznych służących do przekazywania niektórych informacji przez podmioty nadzorowane przez Komisję Nadzoru Finansowego (Dz. U. z 2023 r. poz. 184), służący do przekazywania przez spółki publiczne do wiadomości publicznej informacji wskazanych w przepisach prawa.

z Bankiem PKO BP SA¹⁶ oraz Polskim Funduszem Rozwoju S.A.¹⁷ na temat udzielania GB lub podmiotom z Grupy Kapitałowej Getback finansowania o charakterze kredytowo-inwestycyjnym. Z informacji zawartych w raporcie wynikało, że: [1] jego treść została uzgodniona ze wszystkimi zainteresowanymi stronami, [2] łączna kwota finansowania udzielonego przez PKO BP i PFR miała wynieść do 250 mln zł, [3] strony prowadziły negocjacje mające na celu ustalenie pozostałych warunków finansowania, [4] przewidywano zakończenie negocjacji i podpisanie stosownych umów dotyczących finansowania w jak najszybszym terminie. Raport spółki został podpisany przez ówczesnego Prezesa Zarządu GB oraz Wiceprezes Zarządu GB.

Tego samego dnia o godzinie 8:11, na portalu społecznościowym Twitter, PFR poinformował, że nie prowadzi rozmów z GB w sprawie zapewnienia finansowania. Poinformowano również, że PFR nie prowadził i nie prowadzi negocjacji z GB w żadnym zakresie, a w szczególności dotyczących finansowania. Poinformowano również, że PFR i GB nie są stronami żadnych umów oraz wstępnych porozumień dotyczących finansowania. W komunikacie wskazano, że PFR otrzymał drogą korespondencyjną od prawnika GB pewne informacje o spółce. Zgodnie z opublikowanym stanowiskiem, PFR poinformował Prezesa Zarządu GB, że nie jest zainteresowany analizą potencjalnej transakcji z udziałem GB.

Następnie ok. godz. 8:37 kierownik zespołu prasowego i analiz PKO BP na łamach PAP Biznes zdementował informację, jakoby wskazany bank prowadził rozmowy z GB. W komunikacie Banku opublikowanym na portalu społecznościowym Twitter, w nawiązaniu do opublikowanego przez GB raportu bieżącego z 16 kwietnia 2018 r., stanowczo zaprzeczono, jakoby PKO BP prowadził jakiegokolwiek uzgodnienia lub negocjacje, a w szczególności negocjacje dotyczące finansowania lub zaangażowania kapitałowego ze spółką GB.

W związku z komunikatami PKO BP i PFR w których stanowczo zdementowano informacje na temat negocjacji tych podmiotów w zakresie udzielenia GB finansowania, KNF postanowieniami z 16 kwietnia 2018 r.¹⁸: [1] wszczęła z urzędu postępowanie administracyjne w przedmiocie żądania na podstawie art. 20 ust. 2 oraz art. 78 ust. 3 w zw. art 16 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi¹⁹ od BondSpot S.A. i Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.²⁰ zawieszenia obrotu instrumentami finansowymi wyemitowanymi przez spółkę GB [2] na podstawie art. 10 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego²¹ odstąpiła od zasady zapewnienia czynnego udziału stronie w przedmiotowym postępowaniu ze względu na grożącą niepowetowaną szkodę materialną. Decyzjami z 16 kwietnia 2018 r. KNF²² zawiesiła obrót akcjami i obligacjami GB na GPW i BondSpot S.A. Decyzjom nadano rygor natychmiastowej wykonalności. Ww. decyzje podjęto pomimo, że KNF nie dysponowała wystarczającymi dowodami w sprawie, co szerzej opisano w sekcji Stwierdzone nieprawidłowości (nieprawidłowość nr 2).

(akta kontroli TOM I str. 174-241, 289-307, TOM II str. 561 plk 987-988; str. 631 plk 99-108)

¹⁶ Dalej: *Bank* lub *PKO BP*.

¹⁷ Dalej: *PFR*.

¹⁸ DIR-WPR.456.15.2018, DIR-WPR.456.16.2018

¹⁹ Dz. U. z 2024 r. poz. 722, ze zm. Dalej: *ustawa o obrocie instrumentami finansowymi*.

²⁰ Dalej: *GPW*

²¹ Dz. U. z 2024 r. poz. 572. Dalej: *kpa*.

²² DIR-WPR.456.15.2018, DIR-WPR.456.16.2018

Śledztwo dotyczące spółki GB zainicjowane zostało zawiadomieniem o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z 20 kwietnia 2018 r., które Przewodniczący KNF złożył do Prokuratury Krajowej. W ocenie UKNF Prezes Zarządu GB oraz Wiceprezes Zarządu GB, którzy podpisali raport nr 39/2018 z 16 kwietnia 2018 r. dopuścili się czynu z art. 100 ust. 1 ustawy o ofercie publicznej, polegającego podaniu nieprawdziwych danych w informacjach, o których mowa w art. 17 ust. 1 rozporządzenia 596/2014²³. Ponadto, w zawiadomieniu wskazano, że członkowie Zarządu GB nie przestrzegali zakazu rozpowszechniania za pośrednictwem mediów, w tym Internetu, lub przy użyciu innych środków, informacji, które wprowadzają lub mogą wprowadzać w błąd co do podaży lub popytu na instrument finansowy lub co do ceny, lub zapewniają utrzymanie się lub mogą zapewnić utrzymanie się ceny jednego lub kilku instrumentów finansowych, w tym rozpowszechniania plotek co wypełnia znamiona art. 183 ust.1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi.

KNF złożyła zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa bez zgromadzenia pełnego materiału dowodowego, opierając się na subiektywnej ocenie dwóch przeciwstawnych stanowisk, co szerzej opisano w sekcji Stwierdzone nieprawidłowości (nieprawidłowość nr 3).

(akta kontroli TOM I str. 289-307, TOM II str. 631 plk 99-108; str. 648-649 plk 432-436)

1.3. Uzupełnienie z 26 kwietnia 2018 r. do zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa dotyczące transakcji sprzedaży przez Altus TFI S.A. firmy EGB Investments S.A. na rzecz Getback

KNF 26 kwietnia 2018 r. skierowała do Prokuratury Regionalnej w Warszawie uzupełnienie do zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przez Zarząd Getback przestępstwa stypizowanego w art. 296 § 1 w zw. § 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny²⁴ polegającego na wyrządzeniu znacznej szkody majątkowej Spółce poprzez zawarcie z Altus Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.²⁵ umowy nabycia akcji spółki EGB Investments S.A.²⁶

(akta kontroli TOM II str. 14 plk 347)

GB 30 maja 2017 r. zawarł z Altus TFI warunkową zobowiązującą umowę kupna / sprzedaży akcji EGB. Również 30 maja 2017 r. Spółka zawarła z Altus TFI umowę ramową²⁷ dotyczącą współpracy przy inwestycji w portfele wierzytelności.

GB 7 sierpnia 2017 r. na podstawie umowy zawartej między funduszami inwestycyjnymi zarządzanymi przez Altus TFI i Mercurius Dom Maklerski sp. z o.o.²⁸, nabył poza obrotem zorganizowanym 12.972.842 akcje EGB reprezentujące w przybliżeniu 99,38% kapitału zakładowego za cenę

²³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 596/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie nadużyć na rynku (rozporządzenie w sprawie nadużyć na rynku) oraz uchylające Dyrektywę 2003/6/we Parlamentu Europejskiego i Rady i dyrektywy Komisji 2003/124/WE, 2003/125/WE i 2004/72/WE (Dz. U. UE L 173 z 12.06.2014 r. str. 1)

²⁴ Dz. U. z 2025 r. poz. 383. Dalej: *kk*.

²⁵ Dalej: *Altus TFI*

²⁶ EGB Investments S.A. była firmą windykacyjną notowaną w alternatywnym systemie obrotu New Connect prowadzonym przez GPW. Dalej: *EGB*.

²⁷ Na jej podstawie, pod warunkiem nabycia przez Getback akcji EGB oraz zapłaty za te akcje, Altus TFI zobowiązał się spowodować, że w okresie do 30 czerwca 2022 r. wszystkie portfele inwestycyjne obejmujące wierzytelności funduszy sekurytyzacyjnych zarządzanych przez Altus TFI i jej podmioty powiązane w dniu zawarcia umowy ramowej oraz w przyszłości, z wyłączeniem funduszy wskazanych w umowie ramowej, będą zarządzane wyłącznie przez Getback lub jej podmioty powiązane, a obsługa prawna w zakresie zarządzania takimi portfelami inwestycyjnymi obejmującymi wierzytelności polegająca na dochodzeniu wierzytelności na drodze sądowej i egzekucyjnej będzie na zasadzie wyłączności świadczona przez kancelarię prawną wskazaną przez Spółkę. Dalej: *umowa ramowa*.

²⁸ Działający na rachunek Getback na podstawie umowy zlecenia nabycia akcji EGB.

207.565,0 tys. zł. Spółka 27 września 2017 r., w drodze wykupu przymusowego, nabyła za kwotę 1.299 tys. zł wszystkie pozostałe 81.158 akcji zwykłych na okaziciela. Łączna kwota nabycia przez GB 100% akcji EGB wyniosła 208.864,0 tys. zł (16 zł za jedną akcję). Wyceny wynikające z przygotowanych na zlecenie Spółki opracowań²⁹ były zbieżne z kwotą zawartej transakcji.

(akta kontroli TOM I str. 544-545, TOM II str. 721 plk 279, TOM V str. 194-275, TOM VI str. 203-209, 472-515, 669-756, 833-834)

W prospekcie emisyjnym akcji GB opisano transakcję nabycia akcji EGB oraz ryzyko związane z jej realizacją i uzależnieniem od spełnienia warunków określonych w zobowiązującej umowie nabycia akcji. KNF zatwierdziła prospekt emisyjny 16 czerwca 2017 r.

(akta kontroli TOM II, str. 174-238, TOM XVII str. 12 plk 245)

Transakcja zakupu [...] ³⁰

(akta kontroli str. TOM II str. 7 plk 172-173, str. 14 plk 329-330, str. 720-722 plk 271-272, 276, 286-315, TOM XVII str. 12 plk 263)

Uzupełnienie do zawiadomienia o podejrzeniu przestępstwa, skierowane przez UKNF do prokuratury 26 kwietnia 2018 r. bazowało na niepełnym materiale dowodowym, co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia, w sekcji Stwierdzone nieprawidłowości (nieprawidłowość nr 4).

(akta kontroli TOM II str. 14 plk 347)

1.4. Uzupełnienie z 25 lutego i 13 kwietnia 2019 r. do zawiadomienia o podejrzeniu popełnianiu przestępstwa dotyczące podmiotów mogących świadczyć usługi pośrednictwa sprzedaży obligacji GB bez posiadanego zezwolenia.

KNF w komunikatach z 27 lutego i 23 kwietnia 2019 r. poinformowała o złożeniu zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstw przez podmioty pośredniczące w oferowaniu obligacji Getback i wpisaniu ich na LOP. Zgłoszenia dotyczyły 41 podmiotów – 26 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą oraz 15 osób działających w imieniu podmiotów. Jako podstawę skierowania zawiadomienia wskazano ustalenia UKNF dokonane na podstawie dokumentacji łączącej pośredników z Getback (podpisanych umów, wystawionych faktur VAT, zestawień klientów obejmujących obligacje) oraz skarg klientów podmiotów objętych zawiadomieniem.

W ocenie Urzędu analiza tego materiału potwierdziła rolę ww. podmiotów w procesie oferowania obligacji Getback – wykonywanie czynności oferowania oraz przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych bez posiadanego zezwolenia. Podmioty, wobec których zostało złożone zawiadomienie zostały wpisane na LOP.

(akta kontroli TOM II str. 661 plk 659)

UKNF, przed złożeniem zawiadamiania o podejrzeniu popełniania przestępstwa, nie skorzystał ze wszystkich przysługujących mu uprawnień do zebrania wyczerpującego materiału dowodowego, co szerzej opisano w sekcji Stwierdzone nieprawidłowości (nieprawidłowość nr 5).

²⁹ [...] – Ograniczenie informacji publicznej na podstawie art. 5 ust. 1 i 2 ustawy o dostępie do informacji publicznej w związku z ochroną tajemnic ustawowo chronionych.

³⁰ Ograniczenie informacji publicznej na podstawie art. 5 ust. 1 i 2 ustawy o dostępie do informacji publicznej w związku z ochroną tajemnic ustawowo chronionych i tajemnicy przedsiębiorcy (przedsiębiorstwa).

1.5. Rola i uprawnienia KNF w ramach przyspieszonego postępowania układowego³¹ prowadzonego wobec Getback S.A

W kwietniu i maju 2018 roku odbyło się co najmniej kilka spotkań w UKNF dotyczących sytuacji GB, w których udział brali m.in. przedstawiciele UKNF (m.in. Zastępca Przewodniczącego KNF, Dyrektor Departamentu Spółek Publicznych, Dyrektor Departamentu Nadzoru Obrotu, Dyrektor Departamentu Postępowań Sankcyjnych), Getback (członkowie rady nadzorczej, członkowie zarządu, doradca prawny), funduszu [...]³², różnych TFI [...]³³, oraz Rady Wierzycieli Getback.

Na spotkaniu z 24 kwietnia 2018 r. Zastępca Przewodniczącego KNF oraz Dyrektor Departamentu Spółek Publicznych omawiali z członkiem rady nadzorczej GB oraz radcami prawnymi GB sytuację Spółki, w tym działania zmierzające do pozyskania finansowania od [...]³⁴. Przedstawiciel rady nadzorczej GB wyjaśnił, że nie ma żadnej informacji aby jakiegokolwiek działania ze strony [...]³⁵ zostały podjęte.

Jak wynika z zeznań świadków w kwietniu 2018 roku w UKNF odbyło się również spotkanie w sprawie dokapitalizowania GB kwotą 50 mln zł m.in. przez podmioty [...]³⁶. Pomimo dużego zainteresowania transakcją ze strony [...]³⁷, a także aprobatą UKNF, dokapitalizowanie Spółki nie doszło do skutku. Na spotkaniu z 30 kwietnia 2018 r. przedstawiciel funduszu [...]³⁸ poinformował UKNF o prowadzonych rozmowach z nowym inwestorem, jednocześnie wskazując, że rezygnacja z finansowania przez [...]³⁹ wynika z faktu, że *rozmowy z [...]⁴⁰ nie dawały pewności finansowania*. Z zeznań świadków wynika, że ostatecznie transakcja nie została zrealizowana z uwagi na wycofanie się z niej przedstawicieli [...]⁴¹, którzy zapewniali wówczas, że chcą [...]⁴²

(akta kontroli TOM I str. 679-684, 718-730, 774-775; TOM str. 378 plk 3, TOM II str. 308-309 plk 1-34; TOM XVII str. 380 plk 1-3, str. 381 plk 1-2)

Następnie Getback 2 maja 2018 r. złożył na podstawie art. 3 ust. 3, art. 7 ust. 1 oraz art. 227 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. prawo restrukturyzacyjne⁴³ do Sądu Rejonowego dla Wrocławia Fabrycznej⁴⁴ wniosek o otwarcie PPU⁴⁵. Spółka składając wniosek wniosła m.in. o rozpoznanie wniosku w możliwie najszybszym terminie oraz o powołanie spółki pod firmą Kaczmarek i Skonieczna Doradcy Restrukturyzacyjni Spółka Jawna z siedzibą we Wrocławiu do pełnienia funkcji nadzorcy sądowego. W podstawowych informacjach o działalności spółki wskazano, że GB posiada zezwolenie KNF na zarządzanie sekurytyzowanymi wierzytelnościami funduszu sekurytyzacyjnego, o którym mowa w art. 192 ust. 1 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu

³¹ Dalej: *PPU*

³² Ograniczenie informacji publicznej na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy o dostępie do informacji publicznej w związku z ochroną tajemnic ustawowo chronionych.

³³ jw.

³⁴ jw.

³⁵ jw.

³⁶ jw.

³⁷ jw.

³⁸ jw.

³⁹ jw.

⁴⁰ jw.

⁴¹ jw.

⁴² jw.

⁴³ Dz. U. z 2024 poz. 1428, ze zm. Dalej: *ustawa pr.*

⁴⁴ Dalej: *Sąd Rejonowy lub Sąd Restrukturyzacyjny*.

⁴⁵ W załącznikach do wniosku zamieszczono m.in. wstępny plan restrukturyzacyjny, wykaz majątku dłużnika, bilans na 6 kwietnia 2018 r., wykaz wierzycieli oraz wykaz wierzytelności spornych.

alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi⁴⁶. W treści wniosku zamieszczono również informacje o łącznej liczbie serii wyemitowanych przez GB a niewykupionych serii obligacji wynoszącej 295, o sumie wierzytelności wynoszącej 2.815.646,6 tys. zł (z czego 2.724.285,8 tys. zł stanowiła suma objęta układem z mocy prawa) oraz o sumie wierzytelności spornych w kwocie 8.800,6 tys. zł. W planie restrukturyzacyjnym załączonym do wniosku (załącznik nr 2) zamieszczono propozycje układowe w podziale na trzy grupy wierzycieli tj. obligatariusze (grupa 1), wierzyciele publicznoprawni (grupa 2), wszyscy wierzyciele niezaliczani do pozostałych grup (grupa 3). Zgodnie z warunkami restrukturyzacji zobowiązań poszczególne grupy miały uzyskać odpowiednio: spłatę 65,36% i konwersję na akcje 34,64% należności głównej – grupa 1, spłatę całej należności głównej wraz z odsetkami – grupa 2 oraz spłatę 65,36% należności głównej – grupa 3. W pozostałych załącznikach do wniosku zamieszczono m.in. wykaz majątku dłużnika, bilans na 6 kwietnia 2018 r., wykaz wierzycieli oraz wykaz wierzytelności spornych.

(akta kontroli TOM XVII str. 90-91, 159-187)

Po złożeniu wniosku przez GB ówczesny Przewodniczący KNF przesłał 4 maja 2018 r. pismo do Prezes Sądu Rejonowego, w którym wskazał m.in. na potrzebę sprawnego przeprowadzenia postępowania oraz podał, że wartość obligacji niewykupionych 26 kwietnia 2018 r. wynosiła 88,26 mln zł, a odsetek od obligacji na 25 kwietnia 2018 r. wynosiła 3,32 mln zł (raport bieżący 51/2018 GB S.A.). Natomiast wartość obligacji z emisji publicznej wynosiła 256 mln zł, a z ofert prywatnych 2,5 miliarda zł.

(akta kontroli TOM I str. 21-41, TOM II str. 1 plk 1-8)

Sąd Rejonowy 9 maja 2018 r. wydał postanowienie o otwarciu PPU pod sygnaturą akt VIII GRp 4/18, o czym stosownie do art. 235 ust. 6 ustawy pr zawiadomił 10 maja 2018 r. KNF. Zgodnie z treścią postanowienia nadzorcą sądowym tego postępowania został Kaczmarek i Skonieczna Doradcy Restrukturyzacyjni sp. j. we Wrocławiu, a do reprezentowania praw obligatariuszy ustanowiony został kurator w osobie Kamila Hajduka.

Po otwarciu PPU spółki GB działania KNF w toku trwającego postępowania restrukturyzacyjnego polegały na skierowaniu czterech pism do Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Fabrycznej. W pierwszym z nich z 22 czerwca 2018 r. Zastępca Przewodniczącego KNF zwrócił się z zapytaniem kiedy planowane jest wyznaczenie terminu zgromadzenia Rady Wierzycieli⁴⁷ w celu głosowania nad układem oraz czy w ocenie Sądu istnieją przeszkody, które mogą utrudnić zawarcie układu. Wyraził także gotowość UKNF do współpracy w ramach PPU wobec GB, wskazał również, że gdyby zachodziły trudności w kwestii udzielania informacji lub wyjaśnień ze strony GB, UKNF, w przypadku pozyskania tych informacji, podejmie czynności wspierające Sąd w ramach posiadanych kompetencji nadzorczych. Poinformował także, że GB nie przekazała do publicznej wiadomości raportu za 2017 rok, a opublikowała z informacją poufną niezaudytowany raport za 2017 rok. Na koniec podał, że trwają spotkania z biegłym rewidentem w sprawie postępów w pracach nad raportem z badania sprawozdania finansowego.

Drugie pismo skierowane do Sądu Restrukturyzacyjnego przez Dyrektora Departamentu Spółek Publicznych w UKNF z 16 sierpnia 2018 r. popierało zasadność odroczenia terminu Zgromadzenia Wierzycieli w celu głosowania nad układem. W kolejnym piśmie z 8 października 2018 r. Zastępca

⁴⁶ Dz. U. z 2024 r. poz. 1034, ze zm. Dalej: *ustawa o funduszach inwestycyjnych*.

⁴⁷ Dalej: *RW*.

Przewodniczącego KNF wyraził swoje poparcie dla odroczenia terminu głosowania nad układem do czasu określonego przez Sąd Rejonowy. Argumentował to m.in. tym że wolę nabycia istotnych składników majątku wyrazili potencjalni nabywcy, co jego zdaniem mogło wywrzeć znaczący wpływ na propozycje układowe. Dodał także, że GB nie przekazała do wiadomości publicznej sprawozdań za I kwartał 2018 r. oraz I półrocze 2018 r. oraz nie przekazała sprawozdania firmy audytorskiej z przeglądu sprawozdań finansowych za I półrocze 2018 r. a jedynie informację poufną z danymi finansowymi za I półrocze 2018 r. Ostatnie pismo z UKNF w toku prowadzonego PPU zostało skierowane do Sądu Restrukturyzacyjnego 21 maja 2019 r. przez Dyrektora Departamentu Spółek Publicznych. W piśmie przekazano informacje o przedwczesnym wykupie obligacji serii G i H (raporty nr 35/2019, 36/2019, 44/2019 oraz 45/2019) oraz wskazano, że w przypadku wątpliwości po stronie Sędziego Komisarza należy poinformować UKNF do 26 maja 2019 r.

Poza wyżej ww. pismami KNF nie podejmował żadnych działań w ramach toczącego się postępowania układowego do momentu zatwierdzenia układu z 22 i 25 stycznia 2019 r. na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego z dnia 6 czerwca 2019 r.⁴⁸ W jego wyniku ustalono podział wierzycieli na 7 grup, których wierzytelności miały być zaspokojone w następującej wysokości: grupa 1 – (obejmująca m.in. obligatariuszy niezabezpieczonych) i grupa 2 – 25% należności głównej, grupa 3 – 1% należności głównej, grupa 4 – 52% należności głównej, grupa 5 (obejmująca podmioty o których mowa w art. 160 ust. 1 ustawy pr) – 100% należności głównej wraz z odsetkami i innymi należnościami ubocznymi, grupa 6 – 10% należności głównej oraz grupa 7 – 5% należności głównej. W dniu 24 lutego 2020 r. ww. postanowienie o zatwierdzeniu układu uprawomocniło się na podstawie art. 324 ust. 1 ustawy pr⁴⁹. Całkowita wartość wierzytelności, które podlegały spłacie w zatwierdzonym przez Sąd Rejonowy układzie wynosiła 597,7 mln zł, w tym 562,5 mln zł stanowiły wierzytelności grupy 1 obejmującej przede wszystkim obligatariuszy niezabezpieczonych⁵⁰.

KNF mimo posiadanych przez Przewodniczącego zgodnie art. 6 ust. 1 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym uprawnień prokuratora w sprawach cywilnych⁵¹ oraz deklaracji wsparcia w piśmie do Sądu Rejonowego z 22 czerwca 2019 r. nie przystąpił do postępowania restrukturyzacyjnego spółki Getback. Ograniczył się wyłącznie do skierowania w toku PPU wskazanych wyżej pism, co szerzej opisano w sekcji Stwierdzone nieprawidłowości (nieprawidłowość nr 6).

(akta kontroli TOM XVII str. 82-144, plk 17-1351)

1.6. Działania KNF związane z realizacją obowiązków sprawozdawczych GB (Capitea)

GB (Capitea) jako emitent papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym, zgodnie z art. 56 ust. 1 pkt 2 lit a) ustawy o ofercie publicznej był obowiązany do równoczesnego przesyłania Komisji, spółce

⁴⁸ Postanowienie z dnia 6 czerwca 2019 r. Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Fabrycznej we Wrocławiu, Wydział VIII Gospodarczy dla spraw upadłościowych i restrukturyzacyjnych sygn. VIII GRp 4/18.

⁴⁹ Zarządzenie z dnia 10 marca 2020 r. Przewodniczącego w Sądzie Rejonowym dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu, VIII Wydział Gospodarczy dla spraw upadłościowych i restrukturyzacyjnych, sygn. Akt GRp. 4/18.

⁵⁰ Zestawienie stanu spłat zobowiązań wierzytelności układowych wg. danych opublikowanych na stronie: <https://capitea.pl/dla-wierzyciela/stan-splaty-zobowiazan/>

⁵¹ Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym: *W sprawach cywilnych wynikających ze stosunków związanych z uczestnictwem w obrocie na rynku finansowym albo dotyczących podmiotów wykonujących działalność na tym rynku Przewodniczącemu Komisji przysługują uprawnienia prokuratora wynikające z przepisów ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 1568, ze zm.).*

prowadzącej ten rynek regulowany, tj. GPW oraz do publicznej wiadomości informacji bieżących i okresowych zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 60 ust. 2 ww. ustawy.

Terminy przekazywania informacji określono w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim⁵². Stosownie do § 60 ust. 1. pkt 1-3 ww. rozporządzenia emitent przekazuje raporty okresowe: kwartalne, półroczne i roczne, a zgodnie z jego § 79 ust. 1, 5 i 7, raporty: 1/ kwartalny i skonsolidowany raport kwartalny; 2/ półroczny i skonsolidowany raport półroczny; 3/ roczny i skonsolidowany raport roczny; przekazuje się jednocześnie, w dniu określonym przez emitenta w raporcie bieżącym, o którym mowa w § 80 ww. rozporządzenia, nie później jednak niż odpowiednio: 1/ w terminie 60 dni od dnia zakończenia kwartału roku obrotowego, którego dotyczy; 2/ w terminie trzech miesięcy od dnia zakończenia półrocznego roku obrotowego, którego dotyczy; 3/ cztery miesiące od dnia zakończenia roku obrotowego, którego dotyczy⁵³.

GB (Capitea) nie realizował terminowo obowiązku raportowania, a tym samym KNF, GPW jak również obligatariusze niezabezpieczeni oraz akcjonariusze nie posiadali informacji na temat sytuacji finansowej Spółki. Dla powyższego obowiązku nie miał znaczenia fakt, że notowania akcji i obligacji Spółki zostały zawieszone gdyż Komisja nie wydała decyzji o wykluczeniu lub wycofaniu z obrotu papierów wartościowych wyemitowanych przez spółkę.

Jako powody opóźnień, podawane przez Spółkę w raportach bieżących, wskazywano m. in.: konieczność dokonania ponownej wyceny portfeli wierzytelności; utratę zezwolenia administracyjnego przez wskazane TFI i utratę przez Getback dostępu do danych księgowych i informacji uzupełniających funduszy sekurytyzacyjnych; przesunięcia terminów przekazywania sprawozdań funduszy wchodzących w skład Grupy Kapitałowej Getback; brak zamknięcia ksiąg rachunkowych części zależnych funduszy inwestycyjnych w związku z brakiem ich zaudytowanych sprawozdań finansowych.

(akta kontroli str. TOM I str. 572-672, TOM II str. 13 plk 286, 290-328)

UKNF nie podjął niezwłocznych działań w celu wyegzekwowania od GB (Capitea) terminowego publikowania 16 raportów okresowych za lata 2018–2021, co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia, w sekcji Stwierdzone nieprawidłowości (nieprawidłowość nr 7).

Ponadto, w związku z zarządzaniem portfelami wierzytelności⁵⁴ funduszy dla których organem byli m.in.: Altus TFI S.A, Saturn Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A⁵⁵, Trigon Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A⁵⁶ oraz

⁵² Dz. U. poz. 757. Dalej: *Rozporządzenie MF w sprawie informacji bieżących i okresowych*.

⁵³ Zgodnie z § 21 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 7 kwietnia 2020 r. w sprawie określenia innych terminów wykonania niektórych obowiązków sprawozdawczych i informacyjnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1816), terminy określone w § 79 ust. 1 i 7 Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie informacji bieżących i okresowych: 1/ w zakresie raportów kwartalnych i skonsolidowanych raportów kwartalnych za kwartały rozpoczynające się po dniu 31 grudnia 2019 r., jednak nie później niż w dniu 1 maja 2020 r., przedłużono o 60 dni; 2/ w zakresie raportów rocznych i skonsolidowanych raportów rocznych sporządzonych za rok obrotowy kończący się po dniu 30 grudnia 2019 r., jednak nie później niż w dniu 30 kwietnia 2020 r., przedłużono o 2 miesiące.

⁵⁴ Na podstawie decyzji Komisji z dnia 24 września 2012 r. sygn. DF.II/4034/39/16/U/12/22-1/PA zezwalającej na zarządzanie sekurytyzowanymi wierzytelnościami funduszu sekurytyzacyjnego.

⁵⁵ Dalej: *Saturn TFI*.

⁵⁶ Dalej: *Trigon TFI*.

Noble Funds Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.⁵⁷, na podstawie art. 192 ust. 9a ustawy o funduszach inwestycyjnych, GB (Capitea) zobowiązany był do przekazywania Komisji w terminie do 15 lipca ostatniego sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z badania, a w przypadku braku takiego sprawozdania innych dokumentów i informacji przedstawiających rzetelnie jego sytuację finansową na dzień 31 grudnia poprzedniego roku oraz oświadczenie o łącznej wysokości przychodów osiągniętych w poprzednim roku kalendarzowym z tytułu zarządzania sekurytyzowanymi wierzytelnościami funduszy sekurytyzacyjnych.

W okresie objętym kontrolą GB (Capitea) nie wywiązał się z terminowego przekazywania ww. dokumentów do Komisji, a część z nich nie przekazał wcale. Pomimo to KNF nie podjęła właściwych działań nadzorczych wobec spółki, co szerzej opisano w sekcji Stwierdzone nieprawidłowości (nieprawidłowość nr 8).

(akta kontroli TOM I str. 21-41, 174-238, 250-288, 289-307; TOM II str. 514 plk 113-115)

1.7. Działania KNF podejmowane wobec GB (Capitea) w związku ze zmianą metodologii wyceny portfeli wierzytelności.

GB (Capitea) pełnił rolę serwisera portfeli wierzytelności na podstawie umów zawartych m.in. pomiędzy: [1] [...] ⁵⁸, a Getback z 1 czerwca 2015 r. na zlecenie zarządzania całością portfela inwestycyjnego [...] ⁵⁹ obejmującego sekurytyzowane wierzytelności; [2] [...] ⁶⁰, a Getback z 31 lipca 2014 r. na zlecenie zarządzania częścią portfela [...] ⁶¹

Metodologia wyceny portfeli wierzytelności [...] ⁶²

Zgodnie z treścią art. 36a ustawy o funduszach inwestycyjnych czynności wyceny aktywów funduszu inwestycyjnego zamkniętego przeprowadza:

- towarzystwo będące organem funduszu, pod warunkiem że zapewniona jest niezależność przeprowadzania wyceny od zarządzania portfelem inwestycyjnym funduszu oraz rzetelność jej przeprowadzania, a dodatkowo polityka wynagrodzeń ogranicza występowanie konfliktów interesów, w tym wywieranie wpływu na decyzje pracownika;
- zewnętrzny podmiot wyceniający wyznaczony przez fundusz, niezależny od funduszu, towarzystwa, zarządzającego tym funduszem zarządzającego z UE i podmiotów pozostających z tymi podmiotami w bliskich powiązaniach oraz zapewniający prawidłowe i rzetelne wykonanie czynności wyceny.

Wyceny portfeli wierzytelności funduszy [...] ⁶³ realizowane były przez firmę [...] ⁶⁴ na podstawie umów:

- z 10 lutego 2017 r. zawartej z [...] ⁶⁵,
- z 24 marca 2017 r. zawartej [...] ⁶⁶

Przedmiotem obu umów było dokonanie wyceny w celu ustalenia wartości godziwej wierzytelności będących przedmiotem lokat. Do przeprowadzenia

⁵⁷ Dalej: *Noble Funds TFI*.

⁵⁸ Ograniczenie informacji publicznej na podstawie art. 5 ust. 1 i 2 ustawy o dostępie do informacji publicznej w związku z ochroną tajemnic ustawowo chronionych i tajemnicy przedsiębiorcy (przedsiębiorstwa).

⁵⁹ jw.

⁶⁰ jw.

⁶¹ jw.

⁶² jw.

⁶³ jw.

⁶⁴ jw.

⁶⁵ jw.

⁶⁶ jw.

wyceny konieczne było dysponowanie dokumentami w postaci: aktualnej polityki rachunkowości funduszu w szczególności rozdział o wycenie bilansowej portfeli, aktualną procedurą zarządzania sekurytyzacyjnymi wierzytelnościami, umową o zarządzanie portfelem wierzytelności wraz z załącznikami oraz aneksami.

Jak wynika ze sprawozdań finansowych GB za 2017 i 2018 rok, Spółka dwukrotnie dokonała zmian w metodologii wyceny portfeli wierzytelności, co miało znaczący wpływ na przedstawianą sytuację finansową spółki. Pomimo to, KNF od 21 czerwca 2018 r. nie skorzystała z przysługujących jej uprawnień weryfikacji poprawności dwukrotnej zmiany metodologii wyceny portfeli wierzytelności, co szerzej opisano w sekcji Stwierdzone nieprawidłowości (nieprawidłowość nr 9).

(akta kontroli TOM I str. 433-459, TOM IV str. 8-9 plk 1-35, str. 54-59 plk 2181-2272, str. 60-61 plk 2302-2328; TOM XVII str. 382-573)

1.8. Nakładanie sankcji wtórnych na członków zarządu GB

KNF decyzją z 17 grudnia 2019 r.⁶⁷, na podstawie art. 96 ust. 1e ustawy o ofercie publicznej, nałożyła na Getback karę pieniężną w wysokości 500,0 tys. zł w związku ze stwierdzeniem naruszeń obowiązków informacyjnych⁶⁸, o których mowa w art. 56 ust. 1 pkt 2 lit. a ww. ustawy, a decyzja ta stała się prawomocna – Spółka nie złożyła wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy ani skargi do sądu administracyjnego⁶⁹.

W konsekwencji tej decyzji KNF nałożyła na sześciu byłych członków zarządu Getback oraz sześciu byłych członków RN Spółki, na podstawie odpowiednio: art. 96 ust. 6 pkt 2 oraz art. 96 ust. 6a pkt 2 ustawy o ofercie publicznej, kary pieniężne w łącznej wysokości odpowiednio: 4.750.000,0 zł⁷⁰ i 465.000,0 zł⁷¹, wobec stwierdzenia naruszenia obowiązków informacyjnych przez Getback w okresie w którym pełnili oni swoje funkcje. KNF uznała, że osoby te ponoszą wtórną odpowiedzialność w związku ze stwierdzonymi naruszeniami dokonanymi przez Getback. Jest to mechanizm tzw. sankcji sprzężonych – nałożenie sankcji pierwotnej na emitenta papierów wartościowych stanowi podstawę nałożenia sankcji wtórnej w stosunku do określonego kręgu osób odpowiedzialnych za niezgodne z prawem działanie emitenta.

⁶⁷ Sygn. DPS-WPAI.456.23.2018.AM.

⁶⁸ Naruszenia w zakresie sporządzania śródrocznych raportów okresowych za 2017 rok oraz nieterminowe przekazanie 3 raportów okresowych za 2017 rok i I kwartał 2018 roku.

⁶⁹ W okresie objętym kontrolą KNF nałożyła na Spółkę również sankcje za: A/ nieprawidłowości, jakie miały miejsce w działalności Getback / Capitea jako spółki publicznej: 1/ decyzja z 30 listopada 2020 r. nakładająca karę pieniężną w wysokości 100 tys. zł za powołanie niezgodnego z ustawą o biegłych rewidentach, składu komitetu audytu i niezachowanie parytetu niezależnych członków komitetu audytu, co stanowiło naruszenie art. 129 ust 3 ww. ustawy; 2/ ostateczna decyzja z 9 grudnia 2021 r. nakładająca karę pieniężną w łącznej wysokości 953,0 tys. zł za nienależyte wykonanie i niewykonanie obowiązków informacyjnych, co stanowiło naruszenie art. 17 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 596/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 roku w sprawie nadużyć na rynku (rozporządzenie MAR); B/ nieprawidłowości, jakie miały miejsce w działalności Getback jako zarządzającego sekurytyzowanymi wierzytelnościami funduszy sekurytyzacyjnych: decyzja z 30 października 2020 r. cofająca zezwolenia na zarządzanie sekurytyzowanymi wierzytelnościami funduszu sekurytyzacyjnego oraz nakładająca karę pieniężną w wysokości 50,0 tys. zł za naruszenie art. 192a ustawy o funduszach, wykonywanie działalności z przekroczeniem zakresu zezwolenia, naruszenie postanowień statutów wskazanych funduszy, wykonywanie działalności z naruszeniem zasad uczciwego obrotu oraz interesu uczestników funduszu sekurytyzacyjnego.

⁷⁰ Dwie kary po 900,0 tys. zł i po jednej w wysokości: 850,0 tys. zł, 800,0 tys. zł, 750,0 tys. zł i 550,0 tys. zł.

⁷¹ Dwie kary po 80,0 tys. zł i po jednej w wysokości: 95,0 tys. zł, 75,0 tys. zł, 70,0 tys. zł i 65,0 tys. zł.

Nałożenie kar pieniężnych na członków zarządu lub RN Spółki było możliwe w przypadku spełnienia trzech przesłanek: [1] nałożenia sankcji pierwotnej; [2] faktu pełnienia przez te osoby funkcji członka zarządu lub RN w okresie, gdy doszło do stwierdzonych w treści decyzji z dnia 17 grudnia 2019 r. naruszeń obowiązków określonych w art. 56 ustawy o ofercie publicznej; [3] braku upływu dwunastomiesięcznego terminu, o którym mowa w art. 96 ust. 7 ustawy o ofercie publicznej, czyli pomiędzy nałożeniem obu sankcji. Jak wyjaśnił Dyrektor Zarządzający Pionem Nadzoru nad Rynkiem Kapitałowym UKNF⁷²: *Możliwość nałożenia na członka zarządu kary pieniężnej przewidzianej ww. przepisem* [tj. art. 96. ust. 6 pkt 2 ustawy o ofercie publicznej] *nie jest uzależniona od innych, dodatkowych przesłanek czy okoliczności nie przewidzianych ww. przepisem*. Zdaniem KNF, spełnione zostały wszystkie przesłanki odpowiedzialności stron oraz możliwości nałożenia na nich kar pieniężnych w prowadzonych postępowaniach.

Analiza dokumentacji jednego (z sześciu) celowo wybranego postępowania administracyjnego⁷³ w przedmiocie nałożenia na członka zarządu Getback kary pieniężnej, o której mowa w art. 96 ust. 6 pkt 2 ustawy o ofercie publicznej, za naruszenie obowiązków informacyjnych przez Spółkę, wykazała, że Komisja wymierzając⁷⁴ byłej Wiceprezes karę pieniężną w wysokości 800,0 tys. zł uznała spełnianie wszystkich wymienionych powyżej przesłanek umożliwiających nałożenie kary, przeanalizowała przesłanki wymiaru kary określone w art. 96 ust. 1h ustawy o ofercie publicznej⁷⁵, ponadto uwzględniła w sprawie dodatkowe przesłanki, tj. liczbę i powtarzalność naruszeń oraz przesłanki wynikające z art. 189d kpa, które nie są tożsame z przesłankami wymiaru kary z art. 96 ust. 1h ustawy o ofercie publicznej, a które mogły zostać uwzględnione w sprawie: działania podjęte przez stronę dobrowolnie w celu uniknięcia skutków naruszenia prawa, uprzednie ukaranie za to samo zachowanie za przestępstwo, przestępstwo skarbowe, wykroczenie lub wykroczenie skarbowe oraz warunki osobiste strony, na którą administracyjna kara pieniężna jest nakładana.

(akta kontroli TOM I str. 101-116, TOM II str. 414 plk 011, str. 414-428 plk 12-224, str. 705-706 plk 001-027)

NIK nie przesądza o wyniku postępowania prowadzonego wobec byłej Wiceprezes ale zwraca uwagę, że sposób jego prowadzenia mógł budzić wątpliwości co do rzetelności w zakresie zapewnienia stronie prawa do wypowiedzenia się i podnoszenia środków dowodowych, co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia, w sekcji Stwierdzone nieprawidłowości (nieprawidłowość nr 10).

(akta kontroli TOM I str. 101-116, TOM II str. 414 plk 011, str. 414-428 plk 12-224, str. 705 plk 001-002)

⁷² Dalej: *PNK*.

⁷³ Postępowanie wszczęte postanowieniem z 14 stycznia 2020 r., sygn. DPS.DPSZA1.456.9.2020.AM dotyczyło byłej Wiceprezes Getback, [...] Dalej: *była Wiceprezes*.

Ograniczenie informacji publicznej na podstawie art. 5 ust. 1 i 2 ustawy o dostępie do informacji publicznej w związku z ochroną tajemnic ustawowo chronionych.

⁷⁴ Decyzją z dnia 16 grudnia 2020 r., sygn. DPS-DPSZA1.456.9.2020.AM.

⁷⁵ Przesłankami tymi były: waga naruszenia oraz czas jego trwania; przyczyny naruszenia; sytuacja finansową podmiotu, na który nakładana jest kara; skala korzyści uzyskanych lub strat unikniętych przez podmiot, który dopuścił się naruszenia, lub podmiot, w którego imieniu lub interesie działał podmiot, który dopuścił się naruszenia, o ile można tę skalę ustalić; straty poniesione przez osoby trzecie w związku z naruszeniem, o ile można te straty ustalić; gotowość podmiotu dopuszczającego się naruszenia do współpracy z Komisją podczas wyjaśniania okoliczności naruszenia; uprzednie naruszenia przepisów niniejszej ustawy, a także bezpośrednio stosowanych aktów prawa Unii Europejskiej, regulujących funkcjonowanie rynku kapitałowego, popełnione przez podmiot, na który jest nakładana kara.

Ponadto NIK zauważa, że pełne i wszechstronne rozpatrzenie dowodów podnoszonych przez byłą Wiceprezes w indywidualnym postępowaniu administracyjnym wobec [...] ⁷⁶ mogło wypełniać przesłanki do zastosowania nadzwyczajnego trybu postępowania administracyjnego na podstawie art. 145 § 1 pkt 5 kpa, zgodnie z którym w sprawie zakończonej decyzją ostateczną wznawia się postępowanie, jeżeli wyjdą na jaw istotne dla sprawy nowe okoliczności faktyczne lub nowe dowody istniejące w dniu wydania decyzji, nieznane organowi, który wydał decyzję.

1.9. Działania podejmowane przez Komisję Nadzoru Finansowego wobec funduszy, których uczestnikiem był Getback w związku z nierealizowaniem obowiązku raportowania

Fundusze inwestycyjne zgodnie z treścią art. 225 ust. 1 ustawy o funduszach inwestycyjnych mają obowiązek dostarczania KNF okresowych sprawozdań oraz bieżących informacji dotyczących ich działalności i sytuacji finansowej. Od 1 stycznia 2024 r. obowiązek ten spoczywa również na funduszach inwestycyjnych w likwidacji. Odpowiedzialność za niedostarczenie w terminie sprawozdań finansowych obciąża towarzystwo będące organem funduszu co wynika z treści art. 228 ust. 2 ustawy o funduszach inwestycyjnych który stanowi, że KNF może nałożyć na towarzystwo sankcje jeżeli stwierdzi, że fundusz inwestycyjny zamknięty narusza przepisy prawa.

Zgodnie z § 15 ust. 1 pkt. 1-3 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 28 czerwca 2017 roku w sprawie okresowych sprawozdań oraz bieżących informacji dotyczących działalności i sytuacji finansowej towarzystw funduszy inwestycyjnych i funduszy inwestycyjnych dostarczanych przez te podmioty Komisji Nadzoru Finansowego⁷⁷, które obowiązywało do 31 grudnia 2023 r., fundusz inwestycyjny zobowiązany był do dostarczenia KNF sprawozdań finansowych. Na podstawie § 20 ust. 6-8 ww. rozporządzenia fundusz miał obowiązek dostarczyć:

- sprawozdania kwartalne w terminie 35 dni od dnia zakończenia kwartału obrotowego, którego dotyczyły
- półroczne sprawozdania finansowe niezwłocznie po sporządzeniu raportu przez firmę audytorską, nie później niż w terminie 2 miesięcy od daty zakończenia pierwszego półrocza roku obrotowego
- rocznych sprawozdań finansowych funduszu - niezwłocznie po sporządzeniu raportu przez firmę audytorską, nie później niż w terminie czterech miesięcy od dnia zakończenia roku obrotowego

Od 1 stycznia 2024 r. weszło w życie Rozporządzenie Ministra Finansów z 25 września 2023 roku w sprawie okresowych sprawozdań oraz bieżących informacji dotyczących działalności i sytuacji finansowej towarzystw funduszy inwestycyjnych, funduszy inwestycyjnych i funduszy inwestycyjnych w likwidacji dostarczanych przez te podmioty Komisji Nadzoru Finansowego⁷⁸. Na podstawie powyższego rozporządzenia zgodnie z § 11 ust. 2 fundusz inwestycyjny zamknięty dostarcza organowi nadzoru okresowe sprawozdania w formie sprawozdań kwartalnych, sprawozdań półrocznych i sprawozdań rocznych. Na podstawie ww. rozporządzenia⁷⁹ fundusz miał obowiązek dostarczyć:

⁷⁶ Ograniczenie informacji publicznej na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy o dostępie do informacji publicznej w związku z ochroną tajemnic ustawowo chronionych.

⁷⁷ Dz. U z 2017 r. poz. 1285, ze zm. Dalej: *Rozporządzenie MF ws. okresowych sprawozdań funduszy*.

⁷⁸ Dz. U z 2023 r. poz. 2304, Dalej: *Rozporządzenie ws. okresowych sprawozdań oraz bieżących informacji TFI i funduszy inwestycyjnych*.

⁷⁹ § 13 ust. 2 pkt. 1, § 14 ust. 2 pkt. 1, § 15 ust. 3 pkt 1

- sprawozdania kwartalne w terminie 25 dni od zakończenia kwartału, którego sprawozdanie dotyczy;
- półroczne sprawozdania finansowe niezwłocznie po przeglądzie półrocznego sprawozdania finansowego funduszu inwestycyjnego przez biegłego rewidenta, nie później niż w terminie 2 miesięcy od zakończenia pierwszego półrocza kalendarzowego;
- roczne sprawozdania finansowe niezwłocznie po zbadaniu rocznego sprawozdania finansowego funduszu inwestycyjnego przez biegłego rewidenta, nie później niż w terminie 4 miesięcy od zakończenia roku obrotowego.

W toku kontroli ustalono, że fundusze których uczestnikiem był Getback nie dostarczały KNF sprawozdań okresowych, a KNF nie podejmował niezwłocznych działań w celu ich wyegzekwowania, co szerzej opisano w sekcji Stwierdzone nieprawidłowości (nieprawidłowość nr 11)

(akta kontroli TOM I str. 174-238; 250-288, TOM II str. 510-514 plk 1-112)

1.10. Działania nadzorcze KNF podejmowane wobec funduszy w związku z transakcjami cesji portfeli wierzytelności w tym pomiędzy easyDebt NSFIZ, Open Finance Wierzytelności NSFIZ, a Hoist II NSFIZ zrealizowanymi 29 kwietnia 2019 r.

W dniu 29 kwietnia 2019 r. zawarto umowy transakcji cesji portfeli wierzytelności pomiędzy easyDebt NSFIZ, Open Finance Wierzytelności NSFIZ, a Hoist II NSFIZ opiewające odpowiednio na kwotę 323.033,5 tys. zł oraz 36.039,9 tys. zł. Wartość nominalna wierzytelności będących przedmiotem cesji wynosiła [...] ⁸⁰, a w odniesieniu [...] ⁸¹ W obu funduszach Getback był jedynym uczestnikiem i posiadał 100% certyfikatów inwestycyjnych. Zgoda na transakcje wyrażona została 29 marca 2019 r. na podstawie uchwał Zgromadzenia Inwestorów czyli spółki Getback.

Zgodnie z § 23 ust. 1 i 2 Rozporządzenia ws. zasad rachunkowości aktywa funduszu wycenia się według wiarygodnie oszacowanej wartości godziwej. Definicja wartości godziwej wskazana została w art. 28 ust.6 ustawy o rachunkowości zgodnie z którym za wartość godziwą przyjmuje się kwotę, za jaką dany składnik aktywów mógłby zostać wymieniony, a zobowiązanie uregulowane na warunkach transakcji rynkowej, pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi, niepowiązаныmi ze sobą stronami.

Getback S.A. pełnił również funkcję serwisera portfeli wierzytelności easyDebt NS FIZ oraz Open Finance Wierzytelności NS FIZ. Zagadnienia dotyczące metodologii wyceny portfeli wierzytelności zostały uregulowane w Polityce rachunkowości przyjętej uchwałą Zarządu [...] ⁸², umowach o zarządzanie portfelami wierzytelności ⁸³ jak również umowach zawartych [...] ⁸⁴ przedmiotem których było dokonanie wyceny w celu ustalenia wartości godziwej wierzytelności będących przedmiotem lokat. Tematyka metodologii wycen portfeli wierzytelności [...] ⁸⁵ szczegółowo przedstawiona została w pkt.1.7 wystąpienia pokontrolnego.

⁸⁰ Ograniczenie informacji publicznej na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy o dostępie do informacji publicznej w związku z ochroną tajemnic ustawowo chronionych.

⁸¹ jw.

⁸² jw.

⁸³ *Metodologia wyceny wierzytelności* stanowiąca załączniki nr 5 do umów o zarządzanie portfelami wierzytelności.

⁸⁴ Ograniczenie informacji publicznej na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy o dostępie do informacji publicznej w związku z ochroną tajemnic prawnie chronionych.

⁸⁵ jw.

UKNF przeprowadził *Analizę* [...] ⁸⁶ Dyrektor zarządzający PNK wyjaśnił, że: *w ramach analizy dokonano oceny warunków, na jakich przeprowadzono transakcję, tak aby zweryfikować, czy założenie przyjęte do wyceny pakietów można było uznać za racjonalne. Przy czym UKNF ponownie podkreśla, że do zadań KNF jak i UKNF nie należy dokonywanie wyceny aktywów funduszy inwestycyjnych, a jedynie weryfikacja, czy wycena ta została przeprowadzona zgodnie z przepisami prawa oraz regulacjami wewnętrznymi funduszu.* [...] ⁸⁷

Z analizy wynika, m.in. że [...] ⁸⁸

Po nabyciu pakietów wierzytelności [...] ⁸⁹

W rocznych sprawozdaniach finansowych easyDebt NS FIZ oraz Open Finance Wierzytelności za lata 2017-2019 zawarte zostało stwierdzenie: *Opis szczegółowych metod wyceny wierzytelności fundusz określa w Polityce rachunkowości funduszu wykazywanej w sprawozdaniu finansowym funduszu. Ustalenie wartości godziwej wierzytelności w drodze estymacji dokonywane jest przez podmiot z którym fundusz ma zawartą umowę o wycenę pakietów wierzytelności. Wartość ta będzie dostarczana funduszowi oraz depozytariuszowi w terminach umożliwiających ustalenie wartości aktywów netto oraz wartości aktywów netto na certyfikat inwestycyjny w dniu wyceny.* Zawarcie niniejszego stwierdzenia w sprawozdaniach finansowych obu funduszy podkreśla wagę jaką przyjmowano dla zachowania procedur opisanych w wewnętrznych przepisach korporacyjnych regulujących problematykę wyceny portfeli wierzytelności.

KNF w sposób nierzetelny sprawowała nadzór nad Noble Funds TFI w zakresie transakcji cesji portfeli wierzytelności pomiędzy easyDebt NS FIZ, Open Finance Wierzytelności NS FIZ, a Hoist II, co szerzej opisano w sekcji Stwierdzone nieprawidłowości (nieprawidłowość nr 12)

(akta kontroli TOM I str. 21-41, 42-61, 66-74, 121-137, 174-238, 433-441, 776-779
TOM II str. 3 plk 56, str. 336-337 plk 556-580; TOM IV str. 1 plk 1-10)

Stwierdzone nieprawidłowości

1. KNF, pomimo posiadania co najmniej od grudnia 2017 r. informacji o potencjalnych nieprawidłowościach w funkcjonowaniu GB, tj. obarczonych dużym ryzykiem działaniach mogących skutkować problemem z wykupem obligacji wyemitowanych przez spółkę, nie skorzystała z przysługujących jej uprawnień do przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego lub uzyskania pisemnych lub ustnych informacji i wyjaśnień, a także sporządzenia i przekazania kopii dokumentów i innych nośników informacji.

KNF na podstawie art. 18a ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym posiadała uprawnienia do zarządzenia przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego w celu ustalenia czy istniały podstawy do złożenia zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa określonego w ustawie o ofercie publicznej lub wszczęcia postępowania administracyjnego w sprawie naruszenia przepisów prawa w zakresie podlegającym nadzorowi Komisji.

Przywołane postępowanie może zostać zarządzone w odniesieniu m.in. do przestępstw wyszczególnionych w art. 100 ustawy o ofercie publicznej, w którym ustawodawca spenalizował takie działania jak zatajanie prawdziwych danych lub podawanie nieprawdziwych danych w prospekcie emisyjnym lub innych dokumentach informacyjnych związanych z ofertą

⁸⁶ Ograniczenie informacji publicznej na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy o dostępie do informacji publicznej w związku z ochroną tajemnic ustawowo chronionych.

⁸⁷ jw.

⁸⁸ jw.

⁸⁹ jw.

publiczną lub dopuszczeniem papierów wartościowych lub innych instrumentów finansowych do obrotu na rynku regulowanym.

Ponadto KNF, na podstawie art. 16-18 ustawy o ofercie publicznej dysponowała w stosunku do podmiotu emitującego obligacje w trybie emisji publicznej środkami nadzorczymi w postaci, m. in:

- nakazania wstrzymania rozpoczęcia oferty publicznej, subskrypcji lub sprzedaży albo przerwanie jej przebiegu, na okres nie dłuższy niż 10 dni roboczych;
- zakazania rozpoczęcia oferty publicznej, subskrypcji lub sprzedaży albo dalszego jej prowadzenia;
- opublikowania, na koszt emitenta lub sprzedającego, informacji o niezgodnym z prawem działaniu w związku z ofertą publiczną, subskrypcją lub sprzedażą;
- nakazania wstrzymania ubiegania się o dopuszczenie lub wprowadzenie papierów wartościowych do obrotu na rynku regulowanym, na okres nie dłuższy niż 10 dni roboczych;
- zakazania ubiegania się o dopuszczenie lub wprowadzenie papierów wartościowych do obrotu na rynku regulowanym;
- opublikowania, na koszt emitenta, informacji o niezgodnym z prawem działaniu w związku z ubieganiem się o dopuszczenie lub wprowadzenie papierów wartościowych do obrotu na rynku regulowanym.

KNF, na podstawie art. 68 ust. 1 ustawy o ofercie publicznej przysługiwało również uprawnienie do żądania od zarządu Getback niezwłocznego udzielenia pisemnych lub ustnych informacji i wyjaśnień, a także sporządzenia i przekazania, na koszt emitenta, kopii dokumentów i innych nośników informacji, w celu umożliwienia wykonywania ustawowych zadań Komisji w tym między innymi nadzoru nad przebiegiem oferty publicznej lub dopuszczeniem i wprowadzeniem papierów wartościowych do obrotu na rynku regulowanym. W razie powzięcia wątpliwości co do prawidłowości prowadzenia ksiąg rachunkowych, Komisja posiadała, na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy o ofercie publicznej możliwość zlecenia podmiotowi uprawnionemu do badania sprawozdań finansowych wykonanie czynności rewizji finansowej w rozumieniu art. 2 pkt 7 ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym⁹⁰ oraz innych czynności wymienionych m.in. w art. 47 ust. 2 pkt 5 tej ustawy, tj. wykonywanie ekspertyz lub sporządzanie opinii ekonomiczno-finansowych.

Tym samym przepisy powszechnie obowiązującego prawa dawały UKNF podstawę prawną do podjęcia działań w celu weryfikacji posiadanych informacji i stosownie do poczynionych ustaleń ewentualnego zastosowania środków nadzorczych.

Natomiast w piśmie z 7 lutego 2025 r. Dyrektor Zarządzający PNK wyjaśnił: *w okresie przeprowadzania ofert publicznych obligacji na podstawie prospektu emisyjnego zatwierdzonego w dniu 9 marca 2017 r. oraz w trakcie procesu ubiegania się o dopuszczenie tych obligacji do obrotu na rynku regulowanym, jak również w okresie przeprowadzania oferty publicznej akcji na podstawie prospektu emisyjnego zatwierdzonego w dniu 16 czerwca 2017 r. oraz w trakcie procesu ubiegania się o dopuszczenie akcji do obrotu na rynku regulowanym nie identyfikował przypadków naruszenia lub uzasadnionego podejrzenia*

⁹⁰ Dz. U. z 2024 r. poz. 1035, ze zm. Dalej: *ustawa o biegłych rewidentach*.

naruszenia przepisów prawa w związku z ofertą publiczną, subskrypcją obligacji i akcji Getback S.A jak również w związku z ubieganiem się o dopuszczenie lub wprowadzenie obligacji i akcji Getback S.A do obrotu na rynku regulowanym. UKNF nie identyfikował zagrożeń wskazanych w art. 18 ustawy o ofercie. W konsekwencji braku okoliczności uzasadniających zastosowanie środków nadzorczych określonych w art.16-18 ustawy o ofercie publicznej, nie były one stosowane.

Dyrektor Departamentu Postępowań Sankcyjnych zeznała: *Nie kojarzę, żeby przed kwietniem 2018 r. do mojego departamentu wpłynęły jakiekolwiek informacje w zakresie problemów finansowych stanowiących przestępstwa finansowe lub informacje o deliktach administracyjne GB.*

(akta kontroli TOM I str. 174-241, 767-772,773)

Zdaniem NIK, Komisja kierując się celem nadzoru wyrażonym w art. 2 ustawy nadzorze nad rynkiem finansowym polegającym m. in. na zapewnieniu prawidłowego funkcjonowania rynku, jego stabilności, bezpieczeństwa oraz przejrzystości, zaufania do rynku finansowego zobowiązana była do podjęcia stosownych działań w celu weryfikacji posiadanych danych. Informacje jakie wpłynęły do UKNF w grudniu 2017 r. w pełni uzasadniały wykorzystanie przez Komisję przysługujących jej uprawnień ustawowych, co w przypadku potwierdzenia ww. informacji mogłoby uchronić obligatariuszy przed powiększeniem szkody majątkowej wynikającej m.in. z emisji obligacji GB w marcu 2018 roku.

2. KNF podjęła decyzje z 16 kwietnia 2018 r. o zawieszeniu obrotu akcjami i obligacjami GB na GPW oraz Bondspot S.A. pomimo, że nie dysponowała wystarczającymi dowodami w sprawie.

Podstawą podjętych decyzji było stanowcze zdementowanie przez PKO BP i PFR informacji na temat negocjacji tych podmiotów w zakresie udzielenia GB finansowania o charakterze kredytowo-inwestycyjnym, o czym GB powiadomił w komunikacie ESPI nr 39/2018 z 16 kwietnia 2018 r. W ocenie KNF analiza przedstawionego w sprawie stanu faktycznego podawała w wątpliwość wiarygodność informacji poufnej przekazanej przez Emitenta w raporcie bieżącym. KNF stwierdziła, że: *sposób informowania przez Spółkę o rzekomo prowadzonych negocjacjach w zakresie pozyskania finansowania przez Emitenta może przyczyniać się do szkodliwej dla rynku dezinformacji, a także może wprowadzać w błąd uczestników rynku co do rzeczywistej sytuacji Spółki. Z tego względu inwestorzy dokonujący transakcji, których przedmiotem są instrumenty finansowe wyemitowane przez Spółkę, do czasu wyjaśnienia wskazanych rozbieżności, nie posiadają dostatecznej wiedzy na temat rzeczywistej sytuacji Emitenta, w oparciu o które mogliby podejmować racjonalne decyzje inwestycyjne. Tym samym obrót instrumentami finansowymi Spółki dokonywany jest w okolicznościach wskazujących na możliwość naruszenia interesu inwestorów.*

Analiza akt postępowania w ww. sprawie wykazała, że KNF nie przeprowadziła jakichkolwiek czynności procesowych. Ówczesny Dyrektor Departamentu Infrastruktury Rynku Kapitałowego i Nadzoru Obrotu⁹¹ wyjaśnił, że samo postępowanie trwało kilka godzin i nie pamięta jakie czynności zrealizowano w tym czasie. Dodał: *wszystkie postępowania o zawieszenie notowań trwają kilka godzin, jeżeli mamy możliwość utraty aktywów przez inwestorów trzeba działać szybko. Urząd Komisji Nadzoru Finansowego był niejednokrotnie krytykowany za powolność działania. (...)*

⁹¹ Dalej: DIR.

Zawieszenie obrotu jest narzędziem prewencyjnym. Jest dokonywane w celu ochrony pewnego dobra przed pewnymi stratami, które mogą być poniesione w skutek dokonywania obrotu bez wiedzy o rzeczywistym stanie rzeczy. (...) Po publikacji tego raportu oraz dementi zostały skierowane przez PKO BP S.A i PFR S.A, dokumenty które potwierdzały/uprawdopodobniały ich tezę. Dodatkowo rozmawiałem z (...) ówczesnym Prezesem PFR przez telefon z jego inicjatywy, który zapewnił, że zdarzenia opisane w tym raporcie nie miały miejsca. Urząd nie działa jak Sąd, nie musi dowieść pewnych okoliczności, jest to działanie prewencyjne.

Pisemne wyjaśnienia PFR z 16 kwietnia 2018 r. do ówczesnego Dyrektora DIR wpłynęły do KNF 17 kwietnia 2018 r., tj. dzień po wydaniu decyzji dotyczących żądania zawieszenia notowań akcji i obligacji GB. Pismo PKO BP datowane na 16 kwietnia 2018 r. nie było opatrzone prezentatą. Obydwa pisma potwierdzały stanowiska podmiotów wyrażone w komunikatach opublikowanych na portalu społecznościowym Twitter.

NIK zauważa, że zgodnie z art. 20 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi Komisja może zażądać od spółki prowadzącej rynek regulowany zawieszenia obrotu tymi papierami lub instrumentami w przypadku, gdy obrót określonymi papierami wartościowymi lub innymi instrumentami finansowymi jest dokonywany w okolicznościach wskazujących na możliwość zagrożenia prawidłowego funkcjonowania rynku regulowanego lub bezpieczeństwa obrotu na tym rynku, lub naruszenia interesów inwestorów. W przedmiotowej sprawie możliwość zagrożenia prawidłowego funkcjonowania rynku regulowanego lub bezpieczeństwa na tym rynku, lub naruszenia interesów inwestorów wynikało z pojawienia się w przestrzeni medialnej dwóch przeciwnych stanowisk – z jednej strony GB, a z drugiej strony PFR oraz PKO BP. W ocenie NIK, aby ustalić czy zaistniała możliwość powstania określonych zagrożeń wskazanych przez ustawodawcę konieczne było zgromadzenie materiału dowodowego, który w jakikolwiek sposób uprawdopodobniłby lub zaprzeczyłby tezie wynikającej z informacji opublikowanej przez GB, czego KNF nie zrealizowała.

(akta kontroli TOM I str. 174-241, 289-307, 691-696, 736-738, TOM II str. 561 plk 987-988; str. 631 plk 99-108; TOM XVII str. 378 plk 004-005)

3. KNF 20 kwietnia 2018 r. złożyła zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa przez członków Zarządu GB w związku z opublikowaniem raportu ESPI nr 39/2018. Zawiadomienie złożono pomimo nieposiadania odpowiedniego materiału dowodowego, opierając się na subiektywnej ocenie dwóch przeciwstawnych stanowisk.

[...] ⁹²

W dniu 17 kwietnia 2018 r. do Departamentu Infrastruktury Rynku Kapitałowego i Nadzoru Obrotu wpłynęło pismo od PFR zawierające wyjaśnienia dotyczące raportu bieżącego nr 39/2018 r. opublikowanego przez Getback. Z przesłanego pisma wynikało, że [...] ⁹³

W odpowiedzi na pismo KNF ws. złożenia wyjaśnień w zakresie informacji zawartych w komunikacie ESPI nr 39/2018, Wiceprezes Zarządu PKO BP, pismem z 16 kwietnia 2018 r. poinformował, że [...] ⁹⁴

Odmienne stanowisko zaprezentował w treści pisma z 17 kwietnia 2018 r. do KNF ówczesny Prezes GB, który jednoznacznie wskazał, że rozmowy na temat

⁹² Ograniczenie informacji publicznej na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy o dostępie do informacji publicznej w związku z ochroną tajemnic ustawowo chronionych.

⁹³ jw.

⁹⁴ jw.

finansowania prowadzone były zarówno przez niego jak również radcę prawnego. [...] ⁹⁵

Ówczesny Prezes PKO BP zeznał, że odbył spotkanie z Prezesem GB w styczniu lub lutym 2018 roku. Jednocześnie wskazał, że nie pamięta dokładnie treści rozmowy ani tego czy Prezes GB zwracał się z jakimkolwiek wnioskiem o dofinansowanie.

W uzasadnieniu złożonego zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa z 20 kwietnia 2018 r. KNF stwierdziła, że [...] ⁹⁶

Dyrektor Departamentu Postępowań Sankcyjnych ⁹⁷ UKNF zeznała: *z tego co pamiętam, podmioty [PFR i PKO BP] zdementowały te informacje [z raportu nr 39/2018] w swoich komunikatach i w korespondencji do UKNF. Wg UKNF były to wiarygodne informacje. Wiarygodność podmiotów oceniana jest m.in. przez pryzmat podmiotów zaufania publicznego. Nie wiem jakie czynności wyjaśniające dokonał departament merytoryczny w tej sprawie, ale z zawiadomienia wynika, że wpłynęły pisma ww. podmiotów (PFR i PKO BP) do KNF które zdementowały komunikat wydany przez GB. W odniesieniu do celu spotkań członka Zarządu PFR z przedstawicielami GB, Dyrektor DPS zeznała: Nie mam takich informacji. Nie było potrzeby ustalenia tych faktów na potrzeby złożenia zawiadomienia.*

Były Dyrektor Departamentu Rozwoju Rynku Finansowego UKNF zeznał, że *taki moloch jak PKO BP nie wydaje komunikatu w przeciągu 45 minut.*

KNF przed złożeniem zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa nie przeprowadziła postępowania wyjaśniającego co z racji na przeciwstawne twierdzenia GB oraz PFR i PKO BP uznać należy za konieczne dla odtworzenia faktycznego przebiegu zdarzeń. Natomiast zawiadomienie KNF zostało złożone jedynie na podstawie raportu nr 39/2018 z 16 kwietnia 2018 r. oraz trzech pism otrzymanych od PFR, PKO BP i GB. Obowiązkiem każdego organu, a w szczególności KNF, ustawowo odpowiedzialnej za nadzór nad rynkiem finansowym, jest ustalenie prawdy obiektywnej na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego, a niedopuszczalnym jest ocenianie wiarygodności przez pryzmat podmiotów zaufania publicznego co miało miejsce w przedmiotowej sprawie.

(akta kontroli TOM I str. 289-307, 716-717, 717-730 TOM II str. 63-632 plk 99-108; str. 648-649 plk 432-436)

4. Skierowane przez KNF 26 kwietnia 2018 r. uzupełnienie do zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przez Zarząd Getback przestępstwa stypizowanego w art. 296 § 1 w zw. § 3 kk, polegającego na wyrządzeniu znacznej szkody majątkowej Spółce poprzez zawarcie z Altus TFI umowy nabycia akcji EGB, bazowało na niepełnym materiale dowodowym.

Podejrzenie KNF, że nabycie EGB nosiło znamiona działania na szkodę Getback, opierało się [...] ⁹⁸

(akta kontroli TOM II str. 14 plk 347)

Zgodnie ze śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym za III kw. 2017 roku grupy kapitałowej Getback, wartość księgowa aktywów nabytej spółki EGB wynosiła 117.214,0 tys. zł, wartość zobowiązań 89.523,0 tys. zł, a w konsekwencji wartość przejętych aktywów

⁹⁵ Ograniczenie informacji publicznej na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy o dostępie do informacji publicznej w związku z ochroną tajemnic ustawowo chronionych.

⁹⁶ jw.

⁹⁷ Dalej: DPS.

⁹⁸ Ograniczenie informacji publicznej na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy o dostępie do informacji publicznej w związku z ochroną tajemnic ustawowo chronionych.

netto EGB – 27.691,0 tys. zł. Wartość firmy (goodwill), stanowiącą różnicę pomiędzy zapłaconą ceną 208.864,0 tys. zł a wartością godziwą aktywów EGB w wysokości 27.691,0 tys. zł, ujęto w kwocie 181.173,0 tys. zł.

KNF powzięła podejrzenie, że nabycie spółki o aktywach netto wartych 27.691,0 tys. zł za cenę ponad siedmiokrotnie przewyższającą tę wartość wynoszącą 208.864,0 tys. zł nosi znamiona działania na szkodę spółki. Dyrektor Zarządzający PNK wyjaśnił, że wysoki poziom wartości firmy prezentowany we wstępnym rozliczeniu transakcji nabycia EGB nie stanowił jeszcze przesłanki nieprawidłowości. Dopiero stwierdzenie faktu, że korzyści te nie są możliwe do uzyskania stanowiło znaczącą przesłankę, że transakcja została zawarta ze szkodą dla Getback.

Z zapisów śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego za III kw. 2017 roku grupy kapitałowej Getback wynikało, że w wyniku transakcji Spółka spodziewała się osiągnąć szereg synergii przychodowych i kosztowych (wzrost udziału w rynku, spadek kosztów operacyjnych, optymalizacja kosztów pozyskania finansowania, przejęcie „know-how”) oraz rozpoznać korzyści ekonomiczne wynikające z umowy ramowej przy czym wskazano, że przychodów wynikających z zawartej umowy ramowej według stanu na 30 września 2017 r. nie da się w miarodajny i rzetelny sposób oszacować. Jednocześnie w sprawozdaniu odnotowano, że na dzień jego sporządzenia nie wystąpiły okoliczności wymagające przeprowadzenia testu na utratę wartości firmy⁹⁹.

(akta kontroli TOM I str. 174-238, 542-546, TOM II str. 14 plk 347, str. 721 plk 274-275, TOM V str. 381-401, TOM VI str. 807-831)

NIK zwraca uwagę, że w raporcie kwartalnym grupy kapitałowej EGB za III kwartał 2017 roku podano, że wartość jej aktywów netto na 30 września 2017 r. wyniosła 81.490,0 tys. zł, a w załączniku nr 3 *Ustalenie wartości majątku spółki przejmowanej EGB Investments S.A. na dzień 30 września 2017 r. do Planu połączenia Getback (jako Spółka Przejmująca) oraz EGB Investments S.A. (jako Spółka Przejmowana) z dnia 11 października 2017 r.* wskazano, że kapitały EGB wynosiły 78.131,0 tys. zł.

(akta kontroli TOM I str. 547-571)

Przed złożeniem uzupełnienia do zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z 26 kwietnia 2018 r. w związku z transakcją sprzedaży przez Altus TFI firmy EGB na rzecz Getback, KNF nie dokonywała samodzielnej wyceny wartości aktywów w postaci: certyfikatów inwestycyjnych będących w posiadaniu EGB, korzyści finansowych wynikających z transakcji związanych z otrzymaniem wyłączności na usługi zarządzania portfelami wierzytelności należącymi do sprzedającego, określonymi w umowie ramowej, wyłączności na obsługę prawną przez wskazaną kancelarię, co pozwoliłoby na ustalenie, czy doszło do wyrządzenia Getback szkody majątkowej, a jeżeli tak, to w jakiej wysokości. Dopiero w takim przypadku zasadnym byłoby podejmowanie kroków prawnych polegających na złożeniu przez Komisję uzupełnienia do zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa. W złożonych wyjaśnieniach Dyrektor Zarządzający PNK powołał się na Protokół kontroli Altus TFI, w którym zawarto analizę

⁹⁹ Getback dysponował dwoma raportami podsumowującymi test wartości firmy wynikającej z przejęcia EGB przeprowadzony na dzień bilansowy 31 grudnia 2017 roku autorstwa firmy doradczo-audytorskiej KPMG Advisory sp. z o.o. sp. k. W raportach stwierdzono, że nie wystąpi konieczność dokonania odpisu z tytułu utraty wartości testowanej wartości bilansowej zgrupowanych aktywów CGU (jednostka generująca wpływy pieniężne, ang. Cash Generating Unit) portfeli własnych.

pozyskanych danych dotyczących sytuacji finansowej EGB oraz ocenę transakcji zbycia akcji tej spółki, ponadto wskazał, że: *w zakresie nadzoru nad sprawozdawczością finansową podmiotów notowanych na rynku regulowanych rolą UKNF jest ustalenie, czy w danym okresie wycena m.in. aktywów emitenta, dokonywana dla celów sporządzenia przez te podmioty sprawozdań finansowych, była przeprowadzona w sposób prawidłowy, tj. zgodnie z obowiązującymi przepisami o rachunkowości. (...) Przedmiotem nadzoru nad sprawozdawczością finansową podmiotów, których papiery wartościowe są notowane na rynkach regulowanych jest prawidłowość przekazywanych przez nie informacji bieżących i okresowych, w tym sprawozdań finansowych tych podmiotów. W przypadku niewłaściwego rachunkowego ujęcia danej transakcji, aby złożyć zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, wystarczające jest stwierdzenie tej nieprawidłowości oraz określenie jej zakresu i charakteru. Nie jest w tym celu konieczne przeprowadzanie wycen aktywów, pasywów lub innych elementów sprawozdań finansowych i przeprowadzanie takich wycen nie należy do obowiązków nadzorczych KNF, jak i nie pozostaje w zakresie kompetencji organu nadzoru.*

NIK zauważa, że w celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania rynku finansowego, jego stabilności, bezpieczeństwa, przejrzystości, zaufania uczestników rynku oraz zapewnienia ochrony ich interesów, KNF korzysta z szerokiej swobody w zakresie wyboru i realizacji środków nadzorczych oraz oceny ustalonych okoliczności faktycznych. W związku z tym, pomimo, że do stwierdzenia nieprawidłowości nie jest wymagane przedstawienie przez Komisję właściwej metodologii dokonywania wycen, w tym wskazanie, jaka była faktyczna wartość aktywów, to sporządzenie takich wycen pozwoliłoby na rzetelną weryfikację danych w celu ustalenia ewentualnej szkody i potwierdzenia zaistnienia przesłanek uzasadniających złożenie zawiadomienia.

Z zebranych w trakcie kontroli opinii i analiz wynika, że zawarte w tych dokumentach wnioski, dotyczące prawidłowości wycen EGB, w tym m. in. wartości akcji EGB oraz umowy ramowej, były ze sobą sprzeczne i negujące ustalenia innych ekspertyz, a oszacowanie transakcji przebiegało w sposób wzajemnie wykluczający się.

(akta kontroli TOM I str. 174-238, TOM V str. 174-275, 402-722, TOM VI 4-125, 472-515, TOM VII str. 361-848, TOM IX str. 1-379)

Ponadto [...] ¹⁰⁰, przyznając, że transakcje sprzedaży przedsiębiorstw realizowane są według ich wartości rynkowej, a nie zapisów księgowych znajdujących odzwierciedlenie w sprawozdaniach finansowych. W kwestii czynności przeprowadzonych przed złożeniem uzupełnienia zawiadomienia z 26 kwietnia 2018 r., Dyrektor Departamentu Postępowania Sankcyjnych UKNF zeznała: *ocenie poddano sprawozdanie finansowe GB. Nie kojarzę innych czynności, oraz potwierdziła, że kwotę transakcji przy zbyciu przedsiębiorstwa: Ustala się na wartości rynkowej raczej, ale nie jestem specjalistą w tej sprawie. Rzetelną wiedzę specjalistyczną w tym zakresie posiadają komórki merytoryczne. Odnośnie korzyści finansowych wynikających z transakcji związanej z otrzymaniem wyłączności na usługi zarządzania portfelami wierzytelności należącymi do sprzedającego określonymi w umowie ramowej stwierdziła, że: Do dnia dzisiejszego nie zlecono sporządzenia analizy, ponieważ nie należy to do kompetencji mojego departamentu. Nie wiem jaka była wartość szkody, ale była wyższa niż prog*

¹⁰⁰ Ograniczenie informacji publicznej na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy o dostępie do informacji publicznej w związku z ochroną tajemnic ustawowo chronionych.

wymienione w KK. Podkreślam, że nie zastępujemy służb księgowych podmiotów. Jednocześnie Komisja [...] ¹⁰¹

(akta kontroli TOM I str. 718-730, TOM II str. 14 plk 347, str. 721 plk 274-275, TOM V str. 381-40; TOM VI str. 807-831)

Test utraty wartości firmy powstałej w wyniku nabycia akcji EGB przeprowadzono w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Getback w restrukturyzacji za 2017 rok. W wyniku testu zweryfikowano możliwość osiągnięcia zakładanych na dzień nabycia korzyści wynikających z synergii przychodowych, a także kosztowych, oraz dokonano odpisu aktualizującego na łączną kwotę 179.216,0 tys. zł. Spółka powołała się przy tym na rozpoczęcie przyspieszonego postępowania układowego, wskazując, że: *Mając na uwadze, iż w dniu 09.05.2018 r., Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu w toku postępowania o sygnaturze VIII GR 13/18 wydał postanowienie o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego Getback S.A. w formie przyspieszonego postępowania układowego, spółka zdecydowała się zastosować ostrożnościowe podejście i dokonać odpisu pełnej wartości firmy z uwagi na utratę ich wartości.*

(akta kontroli TOM II str. 414 plk 003)

Dyrektor Zarządzający PNK wskazał, że [...] ¹⁰²

W złożonych wyjaśnieniach Dyrektor Zarządzający PNK powołał się na notatkę ze spotkania z biegłym rewidentem w dniu 25 kwietnia 2018 r., jednak notatka ta nie została dołączona do odpowiedzi; przedstawił jedynie plik tekstowy mający potwierdzić ww. spotkanie. Z treści pliku nie wynika, że biegły rewident przekazał informację przedstawioną następnie przez KNF w uzupełnieniu do zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z 26 kwietnia 2018 r. W podsumowaniu dokumentu zawarto stwierdzenie, że w trakcie spotkania przedyskutowano wymienione enumeratywnie kwestie, w tym m.in. dotyczące wyceny i zasadności rozpoznania wartości firmy, bez wskazania stanowiska audytora.

(akta kontroli TOM I str. 174-238; TOM II str. 514 plk 116)

NIK zauważa, że KNF, jako organ sprawujący nadzór nad rynkiem kapitałowym, posiadała odpowiednie narzędzia weryfikujące wywiązywanie się przez określone podmioty z realizacji obowiązków informacyjnych. Komisja mogła, na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy o ofercie publicznej, zlecić firmie audytorskiej wykonanie czynności rewizji finansowej w rozumieniu art. 2 pkt 7 ustawy o biegłych rewidentach. Dyrektor Zarządzający PNK wyjaśnił, że: *zadaniem UKNF nie jest ustalanie wartości aktywów, kapitałów własnych, zysku czy dokonywanie oceny płynności finansowej emitentów. Celem nadzoru KNF nad sprawozdawczością finansową emitentów jest weryfikacja ich zgodności z wymogami sprawozdawczości finansowej – w szczególności z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) w przypadku podmiotów, które sporządzają sprawozdania finansowe zgodnie z MSSF oraz ustawy o rachunkowości w przypadku podmiotów niestosujących MSSF. Czynności podejmowane przez UKNF były nakierowane na realizację tego celu. (...) W odniesieniu do sprawozdań finansowych spółki za 2017 rok, UKNF w okresie od 14 lutego do 17 września 2018 r. występował z żądaniem z art. 68 ust. 2 ustawy o ofercie publicznej i uzyskiwał od firmy audytorskiej Deloitte dokumentację rewizyjną z badania bądź przeglądu sprawozdań finansowych*

¹⁰¹ Ograniczenie informacji publicznej na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy o dostępie do informacji publicznej w związku z ochroną tajemnic ustawowo chronionych.

¹⁰² jw.

Getback S.A. za lata 2015, 2016 oraz poszczególne okresy 2017 r., która była przekazywana sukcesywnie przez biegłego rewidenta wykonującego czynności rewizyjne wobec tych sprawozdań. W 2018 roku UKNF dysponował wystarczającymi informacjami do stwierdzenia nieprawidłowości w sprawozdaniach finansowych Getback S.A. za rok 2016 oraz I półrocze i I i III kwartał 2017 r. Jednocześnie wyjaśnił, że możliwość zlecenia przeprowadzenia czynności rewizji sprawozdań finansowych nie wyczerpuje listy czynności, które UKNF może podjąć w przypadku powzięcia wątpliwości co do prawidłowości sprawozdawczości finansowej emitentów, w tym prawidłowości prowadzenia przez nich ksiąg rachunkowych; UKNF nie jest również zobowiązany do równoczesnego wykonywania wszystkich czynności określonych w art. 68 ustawy o ofercie publicznej. Ponadto wskazał, że KNF jest wyspecjalizowanym organem administracji publicznej powołanym do nadzoru nad rynkiem finansowym, ma zatem wystarczające kompetencje do dokonywania zarówno ustaleń faktycznych, jak i prawnych oraz stosownie do nich dokonywania odpowiedniej subsumpcji bez zlecania dodatkowych czynności rewizji finansowej.

(akta kontroli TOM I str. 174-238)

5. UKNF przed złożeniem zawiadamiania o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z 25 lutego 2019 r. i 12 kwietnia 2019 r. nie wykorzystał wszystkich przysługujących mu uprawnień do zebrania wyczerpującego materiału dowodowego. W konsekwencji, w związku z obowiązkiem wynikającym z art. 6b ust. 1. ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym, KNF wpisał na LOP 41 podmiotów (w tym osoby fizyczne) wobec których powziął podejrzenie popełnienia przestępstwa o którym mowa w art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, tj. prowadzeniu działalności m.in. w zakresie obrotu instrumentami finansowymi, bez wymaganego zezwolenia lub upoważnienia zawartego w odrębnych przepisach albo nie będąc do tego uprawnionym w inny sposób określony w ustawie.

Na podstawie przekazanych przez GB dokumentów KNF powziął podejrzenie, że działania podejmowane przez podmioty wskazane w komunikacie KNF z 25 lutego 2019 r. mogły wypełniać definicję zawartą w art. 72 i art. 74b ustawy o obrocie instrumentami finansowymi.

Zgodnie z art. 72 ww. ustawy w umowie o oferowaniu instrumentów finansowych, przed zmianami wprowadzonymi 21 kwietnia 2018 r., firma inwestycyjna zobowiązuje się do pośrednictwa w:

1. proponowaniu przez emitenta nabycia papierów wartościowych nowej emisji lub w zbywaniu tych papierów,
2. proponowaniu przez podmiot wystawiający instrumenty finansowe niebędące papierami wartościowymi nabycia tych instrumentów lub w ich zbywaniu w wyniku tej propozycji,
3. proponowaniu przez sprzedającego nabycia papierów wartościowych lub w ich zbywaniu w wyniku tej propozycji, lub
4. proponowaniu nabycia instrumentów finansowych niebędących papierami wartościowymi przez podmiot sprzedający te instrumenty do obrotu na rynku regulowanym lub do alternatywnego systemu obrotu lub w ich zbywaniu w wyniku tej propozycji.

Zgodnie art. 74b ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, w umowie o przyjmowanie i przekazywanie zleceń nabycia lub zbycia instrumentów

finansowych firma inwestycyjna zobowiązuje się do przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych przez:

1. przyjmowanie i przekazywanie zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych do innego podmiotu, w tym do emitenta instrumentu finansowego, wystawcy instrumentu finansowego lub sprzedającego taki instrument, w celu ich wykonania lub
2. kojarzenie dwóch lub więcej podmiotów w celu doprowadzenia do zawarcia transakcji między tymi podmiotami.

W ocenie UKNF: *działania podejmowane przez pośredników mogły wypełniać definicję zawartą w art. 72 i art. 74b ustawy o obrocie, z uwagi na zakres obowiązujących je umów a także faktyczne podejmowanie czynności oferowania obligacji klientom, przekazywanie do Getback SA uzupełnionych formularzy zapisu oraz wystawianie na tej podstawie faktur. Rolą „pośredników” było skojarzenie klienta z Getback SA i zadbanie o dostarczenie klientowi a następnie spółce dokumentacji (formularzy zapisu) niezbędnej do objęcia obligacji.*

(akta kontroli TOM II str. 16 plk 405,416; str. 661 plk 654-658)

W ocenie NIK, Urząd przed złożeniem zawiadomienia powinien dokonać indywidualnej oceny każdego podmiotu, by podejrzenie popełnienia przestępstwa w postaci naruszenia ww. przepisów poparte było odpowiednimi i wyczerpująco zebranymi dowodami. W ww. sprawie uzasadnionym było skorzystanie z uprawnień o których mowa w art. 18a ust. 3 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym, które uprawniają Urząd do wezwania podmiotu do złożenia oświadczenia lub pisemnych albo ustnych wyjaśnień oraz do wydania dokumentu lub innego nośnika informacji. Za przeprowadzeniem postępowania wyjaśniającego, w tym umożliwienia przedstawienia dowodów podmiotom wobec których złożono zawiadomienie, a w konsekwencji wpisano na LOP, przemawiają:

- I. Wątpliwości interpretacyjne przepisów w zakresie świadczenia usług oferowania instrumentów finansowych o których mowa w ustawie o obrocie instrumentami finansowymi.

Jak zauważył KNF w komunikacie z 27 kwietnia 2018 r., dopiero przepisy obowiązujące od 21 kwietnia 2018 r. uporządkowały sytuację z oferowaniem instrumentów finansowych. Znowelizowano art. 72 ustawy o obrocie w ten sposób, iż przez oferowanie instrumentów finansowych rozumie się podejmowanie na rzecz emitenta papierów wartościowych, wystawcy instrumentu finansowego lub sprzedającego instrument finansowy czynności prowadzących do nabycia przez inne podmioty instrumentów finansowych, przez:

- 1) prezentowanie, w dowolnej formie i w dowolny sposób, udostępnianych przez emitenta, wystawcę lub sprzedającego, informacji o instrumentach finansowych i warunkach ich nabycia, stanowiących wystarczającą podstawę do podjęcia decyzji o nabyciu tych instrumentów lub
- 2) pośredniczenie w zbywaniu instrumentów finansowych nabywanych przez podmioty w wyniku prezentowania informacji, o których mowa w pkt 1, lub
- 3) prezentowanie indywidualnie oznaczonym adresatom, w dowolnej formie i w dowolny sposób, udostępnianych przez emitenta, wystawcę lub sprzedającego informacji w celu:
 - a) promowania, bezpośrednio lub pośrednio, nabycia instrumentów finansowych lub

- b) zachęcania, bezpośrednio lub pośrednio, do nabycia instrumentów finansowych.

KNF wskazał, że: *dzięki przyjęciu takiej definicji oferowania, każde przywołane wyżej pośrednictwo m.in. na rzecz emitenta, w pozyskiwaniu od inwestorów kapitału na rynku kapitałowym jest działalnością nadzorowaną i na jej prowadzenie niezbędne staje się uzyskanie zezwolenia Komisji.*

Przed zmianą przepisów, jak wskazano w komunikacie: *identyfikowano przypadki, w których podmioty nienadzorowane prezentowały potencjalnym nabywcom informacje o oferowanych przez emitenta instrumentach finansowych. KNF zwrócił przy tym uwagę, że był to często wybiórczo przygotowany zestaw informacji, zachęcający do skorzystania z oferty, który finalnie doprowadzał do alokacji przez inwestora środków pieniężnych.*

KNF wskazał również, że przyjęte rozwiązanie pozwoli na uporządkowanie sytuacji związanej z oferowaniem i eliminowanie podmiotów, które nie posiadając zezwolenia, nakłaniałyby inwestorów w różnorodny sposób m.in. do nabywania oferowanych akcji lub obligacji.

Powyższe wskazuje że do 21 kwietnia 2018 r. przepisy w zakresie oferowania instrumentów finansowych nie były jednoznaczne co rodziło ryzyko niejednoznacznej interpretacji, a to z kolei wskazywało na rozpatrzenie działań każdego z podmiotów indywidualnie.

Dyrektor Zarządzający PNK wyjaśnił, że: *Przed wpisaniem ww. podmiotów nie było przeprowadzone postępowanie wyjaśniające. Materiał zgromadzony poza postępowaniem wyjaśniającym zawierał w ocenie UKNF wystarczające podstawy do złożenia zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.*

II. Konsekwencje wpisania podmiotu na LOP

W związku art. 6b ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym, KNF została zobligowana do podawania do publicznej wiadomości informacji o złożeniu zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przez zidentyfikowany podmiot działający na rynku finansowym określonego w tej ustawie przestępstwa wymierzonego w bezpieczeństwo finansowe inwestorów.

Dyrektor Zarządzający PNK wyjaśnił, że: *LOP ma istotny walor informacyjny i jej celem jest podanie do publicznej wiadomości informacji o zaistniałym zdarzeniu — fakcie złożenia zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, czy też przystąpienia do postępowania przygotowawczego. Prowadzenie LOP jako systematycznego wykazu podmiotów, co do których podjęto podejrzenie popełnienia określonego rodzaju przestępstw, jest ustawowym obowiązkiem nałożonym na Komisję Nadzoru Finansowego. Dodał, że: umieszczenie na LOP nie ma charakteru sankcji umieszczenie na liście odnosi się jedynie do faktów i nie jest w żadnym wypadku równoznacznie z autorytatywnym stwierdzeniem przez KNF, że dany podmiot dopuścił się czynu zabronionego na gruncie prawa karnego, choć takie podejrzenie KNF powzięła.*

NIK zauważa, że w piśmie Zastępcy Przewodniczącego KNF z 20 kwietnia 2017 r. skierowanym do banków, SKOK-ów i instytucji kredytowych, wyrażono oczekiwanie wypowiedziania umów rachunków bankowych swoim klientom gdy m.in. klient figuruje na LOP¹⁰³. Co więcej Banki w swoich regulaminach wskazują, że mogą zablokować pieniądze na rachunku lub dostęp do rachunku, a także wypowiedzieć umowę rachunku w przypadku ujawnienia podmiotu na LOP. Działanie banków zmierzające do wypowiedzenia umowy rachunku bankowego uniemożliwia prowadzenie działalności gospodarczej.

¹⁰³ Przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności faktycznych towarzyszących umieszczeniu tego podmiotu na liście.

Powyższe wskazuje, że wpis na LOP niesie za sobą poważne konsekwencje dla podmiotu którego dotyczy.

III. Brak możliwości odwołania

Jak zauważa sam KNF¹⁰⁴, wpis na LOP jest czynnością materialno-techniczną, a nie decyzją administracyjną. Oznacza to, że podmiotowi umieszonemu na liście nie przysługuje odwołanie. W tej sytuacji przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego daje jedyną możliwość wypowiedzenia się w sprawie podmiotowi wobec którego zachodzi podejrzenie naruszenia przepisów wskazanych w art. 6b ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym.

Podsumowując, NIK nie przesądza o zasadności zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa o którym mowa w art. 178 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi ale uważa, że jego złożenie bez rozpatrzenia i wyjaśnienia każdej sprawy osobno, zwłaszcza w sytuacji, gdy KNF zobligowany jest do umieszczenia ww. podmiotów na LOP, było działaniem nierzetelnym.

(akta kontroli TOM I str. 75-86; TOM II, str. 661-662, plk 662-669)

6. Przewodniczący KNF zaniechali podjęcia działań przewidzianych w art. 6 ust. 1 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym nie wstępując na podstawie art. 60 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. kodeks postępowania cywilnego¹⁰⁵ do postępowania restrukturyzacyjnego spółki GB (Capitea). Przewodniczący, jego zastępcy oraz pracownicy UKNF ograniczyli się wyłącznie do skierowania pięciu pism do Sądu Rejonowego prowadzącego PPU GB (Capitea), bez jasnego określenia swojego statusu procesowego ani podstawy prawnej tych wystąpień, co jednoznacznie wskazuje na nierzetelne i nieadekwatne działania organu nadzorczego.

Bierność KNF mimo posiadanych na podstawie obowiązujących przepisów uprawnień jest tym bardziej rażąca wobec szeregu budzących wątpliwości co do zgodności z prawem i zasadami ogólnymi w tym m.in. zasadą prawdy materialnej wyrażoną w art. 3 kpc, działań podjętych w toku postępowania restrukturyzacyjnego GB (Capitea) przez jego strony. Dotyczyło to m.in.:

- propozycji układowych formułowanych przez dłużnika (GB), które uległy obniżeniu z pierwotnie z zaproponowanych obligatariuszom ok. 65% należności głównej z konwersją na akcje ok. 35% należności głównej do 25% należności głównej bez konwersji na akcje, zmieniane w toku PPU propozycje nie zostały poparte rzetelnym i obiektywnym zbadaniem stanu majątku GB (Capitea);
- nieprzedkładania pełnych informacji i danych źródłowych na temat sytuacji finansowej i podejmowanych działaniach restrukturyzacyjnych przez GB do nadzorca sądowego – zostało to wielokrotnie wskazane w miesięcznych sprawozdaniach z czynności nadzorca sądowego składanych do Sądu Rejonowego¹⁰⁶;
- nieprzedstawienia sądowi restrukturyzacyjnemu w terminach przewidzianych prawem sprawozdań finansowych GB. Dotyczyło to braku przedłożenia rocznego sprawozdania finansowego przed datą

¹⁰⁴ Źródło: https://www.knf.gov.pl/?articleId=89376&p_id=18

¹⁰⁵ Dalej: *kpc*.

¹⁰⁶ Sprawozdania z czynności za okresy: od 1 do 31 sierpnia 2018 r., od 1 do 30 września 2018 r., od 1 do 31 października 2018 r., od 1 do 30 listopada 2018 r., od 1 do 31 grudnia 2018 r., od 1 do 31 stycznia 2019 r. oraz w sprawozdaniu zbiorczym z działalności nadzorca sądowego w PPU za okres od 9 maja 2018 r. do 21 marca 2019 r.

zatwierdzenia układu (tj. 6 czerwca 2019 r.). GB przed tym terminem przekazał wstępne jednostkowe sprawozdania finansowe GB za rok obrotowy 2018¹⁰⁷, które nie spełniało wymogów sprawozdania finansowego w rozumieniu ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości¹⁰⁸. Jednostkowe Roczne Sprawozdanie Finansowe Getback za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018 r. przedłożone zostało Sądowi 12 listopada 2019 r., tj. ponad pięć miesięcy po wydaniu Postanowienia o zatwierdzeniu układu¹⁰⁹.

Przedstawione wyżej okoliczności jednoznacznie wskazują, że w przypadku PPU prowadzonego wobec GB (Capitea) zachodziła zasadność przystąpienia Przewodniczącego do tego postępowania. Nie można zatem zgodzić się z wyjaśnieniami Dyrektora Zarządzającego PNK, który wskazał, że: *Przewodniczący KNF nie miał również podstaw do przystąpienia do przyspieszonego postępowania restrukturyzacyjnego na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym, stanowiącego, że w sprawach cywilnych wynikających ze stosunków związanych z uczestnictwem w obrocie na rynku finansowym albo dotyczących podmiotów wykonujących działalność na tym rynku Przewodniczącemu Komisji przysługują uprawnienia prokuratora wynikające z przepisów ustawy kpc. Kwestia uprawnień prokuratora regulowana jest w tytule wstępnym kpc, gdy art. 209 Prawa restrukturyzacyjnego odsyła wyłącznie do odpowiedniego stosowania przepisów księgi pierwszej części pierwszej kpc.*

NIK zwraca uwagę, że wyjaśnienia Dyrektora Zarządzającego PNK wskazujące na niemożność wstąpienia do przyspieszonego postępowania nie znajdują uzasadnienia na gruncie obowiązujących przepisów prawa. Przysługujące Przewodniczącemu Komisji Nadzoru Finansowego uprawnienia do wstąpienia do postępowania cywilnego należy rozpatrywać na gruncie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym gdzie w art. 2 ustawodawca wskazuje, że celem nadzoru jest zapewnienie prawidłowego funkcjonowania tego rynku, jego stabilności, bezpieczeństwa oraz przejrzystości, zaufania do rynku finansowego, a także zapewnienia ochrony interesów uczestników rynku. W czasie trwania przyspieszonego postępowania układowego wobec GB (Capitea) uprawnienia nadzorcze Komisji Nadzoru Finansowego nie zostały w jakikolwiek sposób ograniczone czy też zawieszone przez przepisy powszechnie obowiązującego prawa. Zatem jak słusznie zauważa Dyrektor Zarządzający PNK przepis art. 209 ustawy pr stanowi, że w sprawach nieuregulowanych ustawą do postępowania restrukturyzacyjnego stosuje się odpowiednio przepisy księgi pierwszej części pierwszej Kodeksu postępowania cywilnego z wyłączeniem przepisów o zawieszeniu i wznowieniu postępowania. W związku z tym biorąc pod uwagę przywołany przepis należy w tym miejscu wskazać, że zgodnie z art. 60 § 1 k.p.c. prokurator może wstąpić do postępowania w każdym jego stadium. Podkreślenia wymaga, że przywołany przepis i następne regulujące uprawnienia prokuratora bez wątplenia umiejscowione są w księdze pierwszej części pierwszej kpc co w sposób jednoznaczny przesądza o tym, że Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego posiadał uprawnienia do

¹⁰⁷ Dokument z 15 maja 2019 r.

¹⁰⁸ Dz. U. z 2023 r. poz. 120, ze zm. Dalej: *ustawa o rachunkowości*.

¹⁰⁹ NIK zwraca również uwagę, że Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe Getback w restrukturyzacji za rok 2018 dłużnik przedstawił 17 lipca 2020 r. (podczas gdy termin ustawowy z art. 55 ust. 2c ustawy o rachunkowości nakazuje przygotować to sprawozdanie: nie później niż w ciągu sześciu miesięcy od dnia bilansowego tj. do dnia 30 czerwca 2019 r. za rok 2018)

wstąpienia do przyspieszonego postępowania układowego prowadzonego wobec GB (Capitea).

KNF dodatkowo jako wyspecjalizowany organ w toku prowadzonego postępowania restrukturyzacyjnego nie wykorzystał wobec GB (Capitea) innych zagwarantowanych prawem narzędzi, które mogłyby posłużyć do ustalenia zarówno sytuacji ekonomicznej spółki, stanu jej majątku oraz możliwości zaspokojenia wierzycieli spółki (w tym obligatariuszy). UKNF¹¹⁰ nie wystąpił do GB (Capitea) w trybie art. 68 ust. 1 pkt 1 ustawy o ofercie publicznej o niezwłoczne udzielenia pisemnych lub ustnych informacji i wyjaśnień, a także sporządzenia i przekazania, na koszt emitenta, kopii dokumentów i innych nośników informacji, w celu umożliwienia wykonywania ustawowych zadań Komisji w zakresie nadzoru nad sposobem wykonywania przez te podmioty obowiązków informacyjnych w tym obowiązku o którym mowa w art. 17 rozporządzenia 596/2014, mając wiedzę że spółka nie przedkładała KNF i Sądowi Restrukturyzacyjnemu sprawozdań finansowych w wymaganych przez przepisy prawa terminach. UKNF nie zlecił również na podstawie art. 68. ust 3 ustawy wykonania czynności rewizji finansowej Getback jak również wykonania ekspertyzy lub sporządzenia opinii ekonomiczno-finansowej do czego KNF posiadała uprawnienia ustawowe.

Wykorzystanie wskazanych wyżej narzędzi prawnych przewidzianych w ustawie o ofercie publicznej w połączeniu z uprawnieniami, które posiadałby Przewodniczący KNF gdyby wstąpił do przyspieszonego postępowania układowego w postaci prawa do składania oświadczeń i zgłaszania wniosków jakie uzna za celowe oraz przytaczania faktów i dowodów na ich potwierdzenie jak również możliwość zaskarżania każdego orzeczenia sądowego, od którego służy środek odwoławczy (art. 60 § 1 i 2 kpc) przyczyniłoby się do rzeczywistego ustalenia sytuacji majątkowej Getback i wartości posiadanych przez dłużnika aktywów oraz mogło wpłynąć na wysokość zaspokojenia wierzycieli w prowadzonym PPU.

(akta kontroli TOM I str. 21-41; TOM XVII str. 82-144, plk 17-1351)

7. W okresie od 1 października 2018 r. do 19 marca 2020 r. oraz od 1 lipca 2023 r. do 19 lutego 2024 r. UKNF nie podjął niezwłocznych działań w celu wyegzekwowania od GB (Capitea) terminowego publikowania 16 raportów okresowych za lata 2018–2021.

Wniosek Departamentu Spółek Publicznych, dotyczący nieprawidłowości w wypełnianiu przez Spółkę obowiązków informacyjnych, o których mowa w art. 56 ust. 1 pkt 2 lit a) ustawy o ofercie publicznej, skierowano do Departamentu Postępowań Sankcyjnych dopiero 20 lutego 2024 r., pomimo, że opóźnienia w publikacji 16 raportów okresowych od momentu upływu terminów przekazania do dnia ich przekazania do publicznej wiadomości przez GB (Capitea) trwały od 1 października 2018 r. do 29 listopada 2021 r. i wyniosły od ponad dwóch miesięcy (78 dni) do ponad trzech lat i siedmiu miesięcy (1.317 dni)¹¹¹, a bieg terminów do podjęcia przez KNF czynności: a/

¹¹⁰ Posiadając wiedzę na temat braku realizacji przez spółkę GB (Capitea) obowiązku raportowania wynikającego z treści art. 56 ust. 1 pkt. 2 a ustawy o ofercie publicznej.

¹¹¹ Opóźnienia publikacji poszczególnych raportów wyniosły: 1/ półrocznego za pierwsze półrocze 2018 roku – ponad jeden rok i osiem miesięcy (625 dni; termin – 1 października 2018 r., publikacja – 17 czerwca 2020 r.); 2/ skonsolidowanego półrocznego za pierwsze półrocze 2018 roku – ponad dwa lata i osiem miesięcy (984 dni; termin – 1 października 2018 r., publikacja – 11 czerwca 2021 r.); 3/ skonsolidowanego kwartalnego za trzeci kwartał 2018 roku – ponad trzy lata i siedem miesięcy (1.317 dni; termin – 29 listopada 2018 r., publikacja – 8 lipca 2022 r.); 4/ rocznego za 2018 rok – ponad pół roku (191 dni; termin przekazania – 30 kwietnia 2019 r., publikacja – 7

nie rozpoczynał się, a rozpoczęty uległ zawieszeniu 20 marca 2020 r., tj. z dniem obowiązywania stanu epidemii; b/ rozpoczął się / uległ odwołaniu z dniem odwołania stanu zagrożenia epidemicznego w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, tj. z dniem 1 lipca 2023 r.¹¹² [...]¹¹³

W sprawie opóźnień w publikacji raportów okresowych UKNF prowadził ze Spółką korespondencję i odbywał z jego przedstawicielami spotkania¹¹⁴. Pisma UKNF dotyczyły m.in.: wskazania szczegółowych przyczyn zmiany terminu oraz informacji, na jakim etapie znajdują się prace związane ze sporządzeniem sprawozdań finansowych; przekazania informacji o stopniu zaawansowania prac związanych ze sporządzeniem raportów; przedstawienia podziału obowiązków członków Zarządu i Rady Nadzorczej; powodów decyzji o braku publikacji raportów kwartalnych; stanu prac i planów w zakresie opublikowania zaległych półrocznych i kwartalnych raportów okresowych; przedstawienia harmonogramu publikacji raportów kwartalnych; wyjaśnienia przyczyn niedotrzymania przez Spółkę deklaracji dotyczących terminów publikacji raportów, przekazania stanowiska Rady Nadzorczej w stosunku do zaległości w raportowaniu okresowym oraz przedstawienie działań, jakie Rada podjęła w celu zaprzestania naruszania

listopada 2019 r.); 5/ skonsolidowanego rocznego za 2018 rok – ponad 1 rok i dwa miesiące (444 dni; termin – 30 kwietnia 2019 r., publikacja – 17 lipca 2020 r.); 6/ skonsolidowanego kwartalnego za pierwszy kwartał 2019 roku – trzy lata i pięć miesięcy (1.250 dni; termin – 30 maja 2019 r., publikacja – 31 października 2022 r.); 7/ skonsolidowanego półrocznego za pierwsze półrocze 2019 roku – ponad dwa lata (725 dni; termin – 30 września 2019 r., publikacja – 24 września 2021 r.); 8/ skonsolidowanego kwartalnego za trzeci kwartał 2019 roku – ponad trzy lata (1.120 dni; termin – 29 listopada 2019 r., publikacja – 23 grudnia 2022 r.); 9/ rocznego za 2019 rok – ponad pięć miesięcy (164 dni; termin – 30 czerwca 2020 r., publikacja – 11 grudnia 2020 r.); 10/ skonsolidowanego rocznego za 2019 rok – ponad pięć miesięcy (164 dni; termin – 30 czerwca 2020 r., publikacja – 11 grudnia 2020 r.); 11/ skonsolidowanego kwartalnego za pierwszy kwartał 2020 roku – trzy lata (1.094 dni; termin – 29 lipca 2020 r., publikacja – 28 lipca 2023 r.); 12/ skonsolidowanego półrocznego za pierwsze półrocze 2020 roku – ponad jeden rok i jeden miesiąc (394 dni; termin – 30 września 2020 r., publikacja – 29 października 2021 r.); 13/ skonsolidowanego kwartalnego za trzeci kwartał 2020 roku – dwa lata i 10 miesięcy (1.033 dni; termin – 30 listopada 2020 r., publikacja – 29 września 2023 r.); 14/ skonsolidowanego kwartalnego za pierwszy kwartał 2021 roku – ponad dwa lata i jeden miesiąc (788 dni; termin – 31 maja 2021 r., publikacja – 28 lipca 2023 r.); 15/ skonsolidowanego półrocznego za pierwsze półrocze 2021 roku – ponad dwa miesiące (78 dni; termin – 30 września 2021 r., publikacja – 17 grudnia 2021 r.); 16/ skonsolidowanego kwartalnego za trzeci kwartał 2021 roku – dwa lata i 10 miesięcy (669 dni; termin – 29 listopada 2021 r., publikacja – 29 września 2023 r.).

¹¹² Zgodnie z art. 31za ust. 1 Ustawy o COVID-196 z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 340, ze zm.), w przypadku ogłoszenia stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii bieg terminów do podjęcia przez Komisję Nadzoru Finansowego czynności, w tym czynności nadzorczych, terminów załatwiania spraw oraz terminów przewidzianych do wydania decyzji lub postanowienia kończącego postępowanie w sprawie albo wniesienia sprzeciwu nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu do dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, chyba że Komisja Nadzoru Finansowego wyda decyzję załatwiającą sprawę, dokona czynności, wyda decyzję lub postanowienie kończące postępowanie w sprawie albo wniesie sprzeciw. Stan zagrożenia epidemicznego wprowadzono w Polsce 16 maja 2022 r. Wcześniej – od 20 marca 2020 r. – obowiązywał stan epidemii. Stan zagrożenia epidemicznego w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 został odwołany z dniem 1 lipca 2023 r. Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 14 czerwca 2023 r. w sprawie odwołania na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1118).

¹¹³ Ograniczenie informacji publicznej na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy o dostępie do informacji publicznej w związku z ochroną tajemnic ustawowo chronionych.

¹¹⁴ Spotkania odbyły się: 4 marca 2020 r. i 26 stycznia 2022 r. Pisma w tej sprawie UKNF wystosowała: 27 października 2020 r. (odpowiedź Spółki z 5 listopada 2020 r. i 22 stycznia 2021 r.), 7 kwietnia 2021 r. (odpowiedź z 22 kwietnia 2021 r.), 20 sierpnia 2021 r. (odpowiedź z 8 września 2021 r.), 29 października 2021 r. (odpowiedź z 22 listopada 2021 r.), 15 listopada 2021 r. (odpowiedź z 25 listopada 2021 r.), 5 stycznia 2022 r. (odpowiedź z 31 stycznia 2022 r.), 22 czerwca 2022 r. (odpowiedź z 14 lipca 2022 r.).

obowiązków informacyjnych; wydania przez KNF zaleceń bieżącego analizowania, czy przyjęte przez GB (Capitea) rozwiązania i zaangażowane zasoby zapewniają usunięcie zaległości w raportowaniu okresowym w możliwie najszybszym terminie.

Dyrektor Zarządzający PNK wyjaśnił, że: *Zgodnie z harmonogramem przedstawionym przez spółkę w raporcie bieżącym nr 3/2023 z dnia 20 stycznia 2023 r. ostatnie zaległe raporty okresowe miały zostać opublikowane przez spółkę w dniu 29 września 2023 r. tym samym prawdopodobne było, że w tym dniu spółka zaprzestanie naruszeń, a jednocześnie zrealizuje uprzednio złożone deklaracje w zakresie publikacji zaległych raportów okresowych. [...]*¹¹⁵

NIK zauważa, że Spółka publikowała w raportach bieżących harmonogramy przekazywania raportów okresowych, jednak:

- harmonogramy nie były dotrzymywane, np. w raporcie bieżącym nr 6/2018 z 23 stycznia 2018 r.¹¹⁶ opublikowała harmonogram przekazywania raportów okresowych w 2018 roku, w którym wskazała m.in. datę 1 października 2018 r. jako planowany termin opublikowania skonsolidowanego raportu półrocznego za I półrocze 2018 roku; w rzeczywistości raport opublikowano 11 czerwca 2021 r.¹¹⁷,
- planowane terminy publikacji raportów okresowych były niezgodne z przepisami Rozporządzenia MF w sprawie informacji bieżących i okresowych, np. w raporcie bieżącym nr 4/2021 z dnia 22 stycznia 2021 r.¹¹⁸ opublikowała harmonogram przekazywania raportów okresowych za rok obrotowy 2021, w którym wskazała m.in. datę 17 grudnia 2021 r. jako planowany termin opublikowania skonsolidowanego raportu półrocznego za I półrocze 2021 roku, podczas gdy terminem przekazania ww. raportu wynikającym z ww. rozporządzenia był 30 września 2021 r.,
- zmieniała terminy publikacji raportów okresowych nie podając przyczyn tych zmian, np. w raporcie bieżącym nr 8/2019 z 31 stycznia 2019 r.¹¹⁹ opublikowała harmonogram przekazywania raportów okresowych w 2019 roku, w którym wskazała m.in. 30 maja 2019 r. jako planowany termin opublikowania skonsolidowanego raportu kwartalnego za I kwartał 2019 roku; następnie 28 maja 2019 r. opublikowała raport bieżący nr 48/2019¹²⁰, w którym podano, że ww. raport zostanie opublikowany 31 sierpnia 2019 r. nie wyjaśniając jednocześnie powodów zmiany terminu publikacji raportu okresowego.

Odnosnie bieżącego stanu sprawy Dyrektor Zarządzający PNK wyjaśnił, że: *przedmiotowa sprawa znajduje [...]*¹²¹

(akta kontroli TOM I str. 101-116, 289-307, 572-672, TOM II str. 13 plk 286, 290-328)

¹¹⁵ Ograniczenie informacji publicznej na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy o dostępie do informacji publicznej w związku z ochroną tajemnic ustawowo chronionych.

¹¹⁶ <https://espiebi.pap.pl/node/381292>.

¹¹⁷ <https://espiebi.pap.pl/node/479418>.

¹¹⁸ <https://espiebi.pap.pl/node/467872>.

¹¹⁹ <https://espiebi.pap.pl/node/411477>.

¹²⁰ <https://espiebi.pap.pl/node/420427>.

¹²¹ Ograniczenie informacji publicznej na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy o dostępie do informacji publicznej w związku z ochroną tajemnic ustawowo chronionych.

8. KNF nie podejmowała działań nadzorczych pomimo, że GB (Capitea) nie realizował obowiązku o którym mowa w art. 192. ust. 9a ustawy funduszach inwestycyjnych w zakresie przekazywania Komisji w terminie do 15 lipca:
- sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z badania, a w przypadku braku takiego sprawozdania innych dokumentów i informacji przedstawiających rzetelnie jego sytuację finansową na 31 grudnia poprzedniego roku, a także
 - oświadczenia o łącznej wysokości przychodów osiągniętych w poprzednim roku kalendarzowym z tytułu zarządzania sekurytyzowanymi wierzytelnościami funduszy sekurytyzacyjnych.

Z udostępnionej przez Urząd dokumentacji wynika, że w ramach realizacji obowiązku wynikającego z art. 192 ust 9a ustawy o funduszach inwestycyjnych, GB (Capitea):

- przekazał komplet wymaganych dokumentów za 2017¹²², 2018 i 2021 rok, z czego dokumenty za 2018 i 2021 rok przekazano nieterminowo, tj. 20 listopada 2019 r. (128 dni opóźnienia) oraz 18 lipca 2022 r. (3 dni opóźnienia),
- przekazał tylko sprawozdanie finansowe za 2019 r. bez sprawozdania z badania oraz bez oświadczenia o łącznej wysokości przychodów osiągniętych w 2019 r. z tytułu zarządzania sekurytyzowanymi wierzytelnościami funduszy sekurytyzacyjnych, jednak przekazanie nastąpiło 22 grudnia 2020 r. (160 dni opóźnienia), jednocześnie nie wywiązując się z obowiązku złożenia do 15 lipca 2020 r. dokumentów i informacji przedstawiających rzetelnie jego sytuację finansową na dzień 31 grudnia 2019 r.,
- nie przekazał żadnych z wymaganych dokumentów za lata 2020, 2022 i 2023.

Dyrektor Zarządzający PNK wyjaśnił, że: (...) *po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego wszczętego postanowieniem dnia 5 marca 2019 roku w dniu 30 października 2020 r KNF wydała decyzję w przedmiocie cofnięcia Getback S.A zezwolenia na zarządzanie sekurytyzowanymi wierzytelnościami funduszu sekurytyzacyjnego. KNF decyzją z dnia 27 lutego 2023 r utrzymała w mocy decyzję z dnia 30 października 2020 r. W związku z trwającym postępowaniem administracyjnym w odniesieniu do Getback S.A (później Capitea S.A) nie były podejmowane działania nadzorcze. Konsekwencje nadzorcze w związku z brakiem realizacji obowiązku wynikającego z art.192 ust 9a Ustawy o funduszach zostały wyrażone w decyzji cofającej spółce zezwolenie na wykonywanie działalności regulowanej, w tym zostały uwzględnione w przesłankach wymiaru kary. Z uwagi bowiem na prowadzone postępowanie zagrożone nałożeniem na Getback S.A sankcji w postaci cofnięcia zezwolenia na wykonywanie działalności regulowanej, nie było celowe podejmowanie wobec spółki jednostkowych działań nadzorczych.*

Wskazana przez Komisję Nadzoru Finansowego argumentacja [...] ¹²³

¹²² W odniesieniu do Jednostkowego Roczego Sprawozdania Finansowego Getback S.A. w restrukturyzacji za 2017 rok audytor Deloitte Audyt sp. z o.o sp.k odstąpił wydania opinii z uwagi na fakt, że nie był w stanie uzyskać wystarczających i odpowiednich dowodów badania stanowiących podstawę do wyrażenia opinii

¹²³ Ograniczenie informacji publicznej na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy o dostępie do informacji publicznej w związku z ochroną tajemnic ustawowo chronionych.

Postępowanie administracyjne zakończyło się wydaniem 30 października 2020 r. decyzji administracyjnej¹²⁴ cofającej GB zezwolenie na zarządzanie sekurytyzowanymi wierzytelnościami funduszy sekurytyzacyjnych oraz nałożeniem na spółkę kary pieniężnej w wysokości 50 000 zł za wykonywanie działalności z przekroczeniem zakresu zezwolenia, naruszeniem zasad uczciwego obrotu oraz interesu uczestników funduszu sekurytyzacyjnego oraz za naruszenie art. 192a ustawy o funduszach inwestycyjnych poprzez prowadzenie działalności w zakresie zarządzania sekurytyzowanymi wierzytelnościami bez zachowania zasad uczciwego obrotu oraz w sposób nienależycie zabezpieczający interesy wskazanych w decyzji funduszy jak również za naruszenie postanowień statutów wskazanych w decyzji funduszy. Przedmiotowej decyzji nie nadano klauzuli natychmiastowej wymagalności.

W uzasadnieniu decyzji organ stwierdził m.in., że: [...] ¹²⁵

NIK zauważa, że przedmiotowy zapis jest jedynie stwierdzeniem oczywistego faktu nie rodzącym żadnych konsekwencji ponieważ na jakimkolwiek etapie postępowania administracyjnego kwestie te nie były przedmiotem postępowania jak również nie znalazły odzwierciedlenia w sentencji decyzji administracyjnej. W wyniku złożonego przez GB (Capitea) wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy KNF decyzją z 27 lutego 2023 r. utrzymała w całości wcześniejszą decyzję cofającą Getback zezwolenie na zarządzanie sekurytyzowanymi wierzytelnościami funduszu sekurytyzacyjnego.

UKNF w przypadku braku realizacji przez GB (Capitea) obowiązków wynikających z treści art. 192 ust. 9a ustawy o funduszach inwestycyjnych posiadała narzędzia prawne w postaci:

- nakazania na podstawie art. 227a ustawy o funduszach inwestycyjnych zaprzestania naruszania prawa, a środek ten mogła stosować bez względu na zastosowanie innych sankcji wskazanych w ustawie,
- wszczęcia postępowania administracyjnego w przedmiocie nałożenia sankcji w związku z naruszeniami przepisów prawa na podstawie art. 234 ustawy z dnia 27 maja 2004 roku o funduszach,
- przeprowadzenia zgodnie z treścią art. 26 ust.1 pkt 1 ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym kontroli działalności lub sytuacji finansowej podmiotu nadzorowanego, którym stosownie do treści art. 5 pkt. 10 ww. ustawy był GB (Capitea).

Zgodnie z art. 27 ust. 1 i 2 ww. ustawy przedmiotem kontroli mogła być zgodność działalności lub sytuacji finansowej kontrolowanego, w zakresie objętym nadzorem Komisji, odpowiednio z przepisami prawa, regulaminami, warunkami określonymi w zezwoleniach, zasadami uczciwego obrotu lub interesem zleceniodawców, a zakres kontroli mógł objąć całość lub część określonych zagadnień dotyczących działalności lub sytuacji finansowej kontrolowanego. GB zarządzał portfelami wierzytelności funduszy dla których organem był Altus TFI S.A, Noble Funds TFI S.A, Saturn TFI S.A, Trigon TFI S.A, a tym samym zakres tej działalności podlegał w pełni nadzorowi KNF co umożliwiało badanie zgodności sytuacji finansowej spółki we wskazanym wyżej zakresie określonym przez ustawodawcę.

KNF pomimo, że dysponowała wskazanymi środkami nadzoru jak również mogła ustalić sytuację finansową GB nie podjęła ww. działań, a tym samym

¹²⁴ Decyzja DFF-FIZ.456.1.2019.AZ z 30 października 2020 r.

¹²⁵ Ograniczenie informacji publicznej na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy o dostępie do informacji publicznej w związku z ochroną tajemnic ustawowo chronionych.

nie posiadała wiedzy czy przekazywane przez GB z opóźnieniem sprawozdania finansowe oddawały w sposób rzetelny sytuację finansową Spółki.

(akta kontroli TOM I str. 21-41, 174-238, 250-288, 289-307; TOM II str. 514 plk 113-115)

9. Pomimo wystąpienia okoliczności wskazujących na potrzebę weryfikacji podstawy dokonania oraz poprawności zmian metodologii wyceny portfeli wierzytelności zrealizowanych przez GB i wskazanych w sprawozdaniach finansowych za 2017 i 2018 rok, KNF nie skorzystała w tym celu ze swoich uprawnień nadzorczych.

Jak wynika z treści skonsolidowanego sprawozdania finansowego GB za 2017 rok spółka w zakresie określenia wartości godziwej portfeli zastosowała metodologię o charakterze „stress-test” opierając się na założeniach:

- w związku ze spadkiem aktywności działań windykacyjnych na obsługiwanych portfelach wierzytelności, pod koniec 2017 i w 2018 roku do poziomu 70% w porównaniu do poprzednich okresów sprawozdawczych w szczególności z tytułu działań sądowych i egzekucyjnych, a także spadku wolumenu zawierania nowych uгод z dłużnikami, w wycenie portfeli przyjęto założenie, iż prognozowane przepływy za pierwszy kwartał 2018 roku są zbliżone do faktycznego wykonania,
- prognoza działań operacyjnych w okresie kolejnych 6 miesięcy od kwietnia 2018 roku opierała się o utrzymanie trendu zaobserwowanego od ostatniego kwartału 2017 roku czyli zakładała utrzymanie niskiej skali aktywności operacyjnej co w konsekwencji powoduje zmniejszone prognozy odzysków.

Po aktualizacji wartość portfeli wierzytelności zmniejszyła się o 639.697,0 tys. zł i wyniosła 1.751.883,0 tys. zł. W porównaniu do stanu na 31 grudnia 2016 r. podstawowe dane finansowe na 31 grudnia 2017 r. przedstawiały się następująco:

- kapitał własny w 2016 roku – 385.755,0 tys. zł, a w 2017 roku – wartość ujemna (622.163,0 tys. zł)
- aktywa w 2016 roku – 1.630.558,0 tys. zł, a w 2017 roku – 2.312.717,0 tys. zł,
- przychody z pakietów nabytych wpłaty w 2016 roku – 277.242,0 tys. zł, a w 2017 – 308.569,0 tys. zł
- zysk netto w 2016 roku – 200.013,0 tys. zł, a w 2017 roku – wartość ujemna (1.352.734,0 zł).

Ponadto, jak wynika z jednostkowego sprawozdania finansowego GB za 2017 rok spółka dokonała aktualizacji wartości certyfikatów inwestycyjnych, w wyniku której obniżono ich wartość o 525.794,0 tys. zł do 1.223.135,0 tys. zł. Jako przyczynę wskazano, że:

- fundusze inwestycyjne w których spółka posiadała certyfikaty inwestycyjne z uwagi na brak otrzymania ceny lub wynagrodzenia za zbyt pakiety wierzytelności podjęły działania skutkujące rozwiązaniem umów przelewu i zwrotnym przeniesieniem własności pakietów wierzytelności na zbywców w związku z czym Getback dokonał zmniejszenia wartości godziwej certyfikatów inwestycyjnych o 200.825,0 tys. zł,
- wycena portfeli wierzytelności przeprowadzona została w oparciu o metodologię „stress-test”.

Jak wskazano w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym grupy kapitałowej GB za 2018 rok, na 31 grudnia 2018 r. wycenę portfeli wierzytelności do wartości godziwej sporządzono zgodnie z nową strategią windykacyjną Grupy. Ponadto na 31 grudnia 2017 r. dokonano aktualizacji wyceny pakietów wierzytelności według metodologii spójnej z wyceną na dzień 31 grudnia 2018 r. uwzględniając efekt przepływów zrealizowanych w okresie 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2018 r.

W związku z powyższym wskazano że przychody z windykacji nabytych wierzytelności wg stanu na 31 grudnia 2017 r. są ujemne i wynoszą (837.301,0 tys. zł)¹²⁶, a wg stanu na 31 grudnia 2018 r. są ujemne i wynoszą (2.336,0 tys. zł)¹²⁷. W porównaniu do stanu na 31 grudnia 2017 r. podstawowe dane finansowe na 31 grudnia 2018 r. przedstawiały się następująco:

- kapitał własny w 2017 roku – wartość ujemna (1.203.423,0 tys. zł), a w 2018 roku – wartość ujemna (2.237.779,0 tys. zł)
- aktywa w 2017 roku – 1.781.501,0 tys. zł, a w 2018 roku – 1.280.135,0 tys. zł
- zysk netto w 2017 r. – wartość ujemna (1.927.649,0 tys. zł), a w 2018 roku – wartość ujemna (1.927.649,0 tys. zł)

W jednostkowym sprawozdaniu finansowym za 2018 rok spółka wskazała, że w związku z rozpoznaniem błędu podstawowego dokonano korekty wyceny wartości godziwej posiadanych certyfikatów inwestycyjnych na 31 grudnia 2017 r. Zmiana wyceny wartości godziwej posiadanych przez spółkę certyfikatów inwestycyjnych wynikała według GB z nieuwzględnienia w założeniach na podstawie których była oszacowana wartość godziwa portfeli wierzytelności faktów dotyczących:

- efektywności odzyskowej spraw kierowanych na ścieżkę sądową i egzekucyjną,
- zmian w strategii serwisowania spraw wymuszonych istotną zmianą legislacyjną w zakresie sposobu i terminów badania przedawnienia roszczeń,
- skuteczności zawierania ugód w drugiej połowie 2018 roku związanej z koniecznością reakcji na wpływ sytuacji medialnej na spłacalność zobowiązań dłużników funduszy, których serwiserem był GB,
- dopuszczalnego zakresu czynności podejmowanych względem dłużników w celu windykacji zadłużenia, który uległ znaczącemu ograniczeniu w konsekwencji wytycznych Prezesa UOKiK,
- kosztów prowadzenia działalności windykacyjnej,
- kosztów sądowych w zakresie pozywania wierzytelności hipotecznych,
- rekalkulacji wartości portfeli przyjętych według ceny nabycia.

Po korekcie wartość godziwa certyfikatów inwestycyjnych w funduszach zależnych GB wyniosła na 31 grudnia 2017 r. 587.463,0 tys. zł, a na 31 grudnia 2018 r. 459.403,0 tys. zł. Wartość godziwa certyfikatów inwestycyjnych w funduszach zależnych oraz funduszach nad którymi GB nie posiadał kontroli wyniosła po korekcie odpowiednio 770.713,0 tys. zł i 506.104,0 tys. zł. Wartość certyfikatów inwestycyjnych, których posiadaczem był GB zmniejszyła się w 2017 roku o 978.215,0 tys. zł, a w 2018 roku o 407.703,0 tys. zł. Tym samym łączna kwota o jaką zmniejszyła się w latach 2017-2018

¹²⁶ W tym: Odzyski z portfeli wierzytelności – 435 219 tys. zł, amortyzacja i aktualizacja wartości portfeli – wartość ujemna (1 272 520 tys. zł.)

¹²⁷ W tym: Odzyski z portfeli wierzytelności – 337 525 tys. zł, amortyzacja i aktualizacja wartości portfeli – wartość ujemna (339 861 tys. zł.)

wartość godziwa certyfikatów inwestycyjnych których posiadaczem był GB wyniosła 1.385.918,0 tys. zł.

Zarówno do jednostkowego jak i skonsolidowanego sprawozdania finansowego GB za rok obrotowy 2017 audytor Deloitte Audyt sp. z o.o. sp. k. odstąpił od wydania opinii, a w przypadku jednostkowego sprawozdania finansowego GB rok obrotowy 2018 biegły rewident wskazał jako kluczową kwestię związaną z wyceną inwestycji w fundusze inwestycyjne kontrolowane przez GB określając ryzyko w tej materii jako znaczące. Rewident stwierdził, że *ustalenie wartości godziwej certyfikatów inwestycyjnych oparte jest na szeregu założeń i szacunków, w szczególności w zakresie wartości przyszłych przepływów pieniężnych funduszy oraz kalkulacji stopy dyskonta. Na prognozowane przepływy pieniężne funduszy składają się głównie wartości wpływów z tytułu zdyskontowanych oczekiwanych strumieni pieniężnych, w kwocie różnicy pomiędzy przyszłymi prognozowanymi wpływami z tytułu ściągniętych wierzytelności, a prognozowanymi kosztami ich dochodzenia - windykacji. Uznaliśmy, że racjonalność przyjętych w tym zakresie założeń obarczona jest znaczącym ryzykiem z uwagi na dużą niepewność związaną z zakładaną skutecznością działań windykacyjnych oraz szacowanymi kosztami ich windykacji.*

Zdaniem NIK, zmiany metodologii wyceny, które miały znaczący wpływ na prezentowane dane finansowe spółki, a w konsekwencji wysokość zaspokojenia wierzycieli, w tym obligatariuszy niezabezpieczonych w przyspieszonym postępowaniu układowym, były wystarczającą podstawą do weryfikacji podstaw prawnych i faktycznych dokonanych zmian, poprzez wykorzystanie przysługujących KNF uprawnień, np.:

- żądania od GB niezwłocznego udzielenia pisemnych lub ustnych informacji i wyjaśnień, a także sporządzenia i przekazania, na koszt emitenta, kopii dokumentów i innych nośników informacji w celu umożliwienia wykonywania ustawowych zadań Komisji w tym nadzoru nad sposobem wykonywania przez te podmioty obowiązków informacyjnych (art. 68 ust. 1 ustawy o ofercie publicznej);
- zlecenia w razie powzięcia wątpliwości co do prawidłowości prowadzenia ksiąg rachunkowych podmiotowi uprawnionemu do badania sprawozdań finansowych wykonania czynności rewizji finansowej w rozumieniu art. 2 pkt 7 ustawy o biegłych rewidentach, oraz innych czynności w tym wykonania ekspertyz lub sporządzenia opinii ekonomiczno-finansowych (art. 68 ust. 3 ustawy o ofercie publicznej);
- przeprowadzenie kontroli zgodności działalności lub sytuacji finansowej kontrolowanego, w zakresie objętym nadzorem Komisji, odpowiednio z przepisami prawa, regulaminami, warunkami określonymi w zezwoleniach, zasadami uczciwego obrotu lub interesem zleciodawców (art. 27 ust. 1 ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym).

Dyrektor Zarządzający PNK wyjaśnił, że *UKNF nie posiada szczególnych regulacji wewnętrznych dedykowanych dla analizy i monitoringu wycen portfeli wierzytelności. Tego rodzaju działania realizowane są w toku nadzoru pośredniego, w szczególności zaś nadzoru bieżącego nad realizacją obowiązków przekazania przez podmioty nadzorowane sprawozdań funduszy inwestycyjnych oraz w ramach okresowych przeglądów wybranych funduszy inwestycyjnych. Pakiety wierzytelności stanowią składnik lokat funduszy inwestycyjnych zamkniętych i zmiana ich wyceny powoduje zmianę wartości aktywów netto przypadającą na certyfikat inwestycyjny (dalej WANCI). DFF UKNF który*

odpowiada za nadzór nad funduszami inwestycyjnymi dokonuje okresowego przeglądu działalności inwestycyjnej i sytuacji finansowej funduszy inwestycyjnych, w tym w cyklach kwartalnych monitoruje stopy zwrotu funduszy i porównuje stopę zwrotu danego funduszu inwestycyjnego z grupą porównawczą. Znaczące zmiany WANCI funduszu pomiędzy poszczególnymi datami wyceny mogą wskazywać na podwyższone ryzyko potencjalnych nieprawidłowości w wycenie aktywów. Opisana powyżej praktyka ma zastosowanie również do funduszy wierzytelności o których mowa w Rozdziale 3 Ustawy o funduszach. W tych funduszach głównym składnikiem lokat są pakiety wierzytelności a zmiany ich wartości bezpośrednio przekładają się na zmiany WANCI funduszu.

NIK zauważa, że wartość aktywów netto na certyfikat inwestycyjny easyDebt NSFIZ na 31 grudnia 2017 r. wynosiła 195.642,7 zł, a na 31 grudnia 2018 r. 16.554,1 zł (spadek r/r o 91,5%), natomiast wartość aktywów netto na certyfikat inwestycyjny Open Finance Wierzytelności NSFIZ na 31 grudnia 2017 r. wynosiła 96,6 zł, a na 31 grudnia 2018 r. 50,9 zł (spadek r/r o 47,3%).
(akta kontroli TOM I str. 42-61, str. 433-459; TOM IV str. 8-9 plk 1-35, str. 54-59 plk 2181-2272, str. 60-61 plk 2302-2328; TOM XVII str. 382-573)

10. Analiza dokumentacji jednego (z sześciu) wybranego postępowania administracyjnego w przedmiocie nałożenia na członka zarządu Getback kary pieniężnej, wykazała, że w toku postępowania prowadzonego w przedmiocie rozpoznania wniosku byłej Wiceprezes z 30 grudnia 2020 r. o ponowne rozpatrzenie sprawy zakończonej decyzją KNF¹²⁸ nakładającą na stronę karę pieniężną w wysokości 800,0 tys. zł na podstawie art. 96 ust. 6 ust. 2 ustawy o ofercie publicznej, Komisja działała w sposób niezgodny z art. 7 kpa nie podejmując wszelkich niezbędnych działań mających na celu dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego.

Zdaniem NIK, na podstawie działań podjętych w toku tego postępowania nie można jednoznacznie stwierdzić by KNF zagwarantowała zebranie i rozpatrzenie wszystkich dowodów oraz rozstrzygnęła wszystkie wątpliwości. Komisja dysponując uprawnieniami wynikającymi z kpa i ustaw nadzorczych powinna wykazać i stwierdzić wszystkie istotne okoliczności faktyczne i przeprowadzić wszelkie niezbędne środki dowodowe dla celów związanych z wydawaną decyzją. Ma to służyć wyeliminowaniu wszystkich wątpliwości co do prawidłowości i zasadności rozstrzygnięcia zawartego w decyzji administracyjnej.

KNF 20 kwietnia 2018 r. wszczęła z urzędu postępowanie administracyjne w przedmiocie nałożenia na Getback kary pieniężnej na podstawie art. 96 ust. 1e albo 1f ustawy o ofercie publicznej w związku z podejrzeniem naruszenia art. 56 ww. ustawy. [...] ¹²⁹

Postępowanie administracyjne w przedmiocie nałożenia na byłą Wiceprezes kary pieniężnej, o której mowa w art. 96 ust. 6 pkt 2 ustawy o ofercie publicznej, wobec stwierdzenia naruszenia obowiązków informacyjnych przez Getback w okresie, w którym była Wiceprezes pełniła swoją funkcję, Komisja wszczęła 14 stycznia 2020 r. W trakcie tego postępowania zakończonego wydaniem decyzji administracyjnej z dnia 16 grudnia 2020 r.

¹²⁸ Decyzja KNF z dnia 16 grudnia 2020 r., sygn. DPS-DPSZA1.456.9.2020.AM wydana w I instancji. Została utrzymana w mocy decyzją KNF z 11 lutego 2022 r., sygn. DPS-DPSZPO.456.3.2021.JC.

¹²⁹ Ograniczenie informacji publicznej na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy o dostępie do informacji publicznej w związku z ochroną tajemnic ustawowo chronionych.

sygn. DPS-DPSZA1.456.9.2020.AM, nakładającej na byłą Wiceprezes karę pieniężną w wysokości 800 tys. zł, [...]¹³⁰

W opinii NIK, pomijanie przez Komisję środków dowodowych składanych przez byłego członka zarządu Getback i odmawianie mu możliwości ich przeprowadzenia nie przyczyniło się do rzetelnego wyjaśnienia sprawy. Wydanie przez Komisję i obowiązywanie decyzji z 17 grudnia 2019 r. nakładającej na Getback sankcję pierwotną w postaci kary pieniężnej w wysokości 500,0 tys. zł nie wykluczało pojawienia się przesłanek mogących mieć wpływ na ocenę odpowiedzialności byłej Wiceprezes. W związku z tym, że nie była ona stroną postępowania prowadzonego wobec Spółki, nie miała w nim możliwości wypowiedzi i obrony swoich praw, a należy wziąć pod uwagę, że rozstrzygnięcie w sprawie nałożenia na Getback sankcji pierwotnej KNF traktowała jako jedną z bezpośrednich przesłanek o jej odpowiedzialności na podstawie art. 96 ust. 6 pkt 2 ustawy o ofercie publicznej. Tymczasem realizacja przez Komisję przepisów dotyczących nakładania sankcji wtórnych na byłego członka organu emitenta nie powinna naruszać jego prawa do obrony, w tym ustalania stanu faktycznego w zakresie odpowiedzialności za naruszenia obowiązków informacyjnych przez emitenta. W postępowaniu toczącym się w przedmiocie nałożenia na byłą Wiceprezes sankcji wtórnej Komisja powinna zapewnić gwarancje procesowe pozwalające na ujawnienie okoliczności, które mogłyby mieć wpływ na stopień jej odpowiedzialności jako byłego członka zarządu Getback. (akta kontroli TOM I str. 101-116; TOM II str. 414 plk 011, str. 414-428 plk 12-224, str. 705 plk 001-002)

11. KNF nie wszczął postępowań administracyjnych, a także nie zawiadomił o podejrzeniu popełniania przestępstwa, pomimo, że fundusze inwestycyjne których uczestnikiem był Getback nie sporządziły i nie dostarczały UKNF niektórych wymaganych sprawozdań.

Z informacji przedstawionych przez UKNF wynika, że poszczególne fundusze nie dostarczyły KNF następujących sprawozdań finansowych:

- [...] ¹³¹ NS FIZ,
 - rok 2018 – sprawozdanie półroczne, kwartalne za III i IV kwartał, roczne.
 - Rok 2019 – wszystkie sprawozdania kwartalne, a także półroczne i roczne.
 - Rok 2020 – wszystkie sprawozdania kwartalne, a także półroczne
- [...] ¹³² NS FIZ
 - Rok 2018 – sprawozdanie półroczne, kwartalne za III i IV kwartał, roczne.
 - Rok 2019 – sprawozdanie półroczne, kwartalne za I, II, III i IV kwartał oraz roczne.
 - Rok 2020 – wszystkie sprawozdania kwartalne, a także półroczne i roczne.
- [...] ¹³³ NS FIZ
 - Rok 2020 – sprawozdanie półroczne i roczne.
- [...] ¹³⁴ NS FIZ

¹³⁰ Ograniczenie informacji publicznej na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy o dostępie do informacji publicznej w związku z ochroną tajemnic ustawowo chronionych.

¹³¹ jw.

¹³² jw.

¹³³ jw.

¹³⁴ jw.

- Rok 2020 – sprawozdanie roczne.
- Rok 2021 – sprawozdanie półroczne.

Dla powyższych funduszy funkcję organu pełnił [...] ¹³⁵, który był odpowiedzialny za terminową realizację obowiązku przekazywania sprawozdań finansowych do KNF. Departament Funduszy Inwestycyjnych i Funduszy Emerytalnych 18 kwietnia 2019 r. złożył do Departamentu Postępowań Sankcyjnych wnioski o wszczęcie postępowania administracyjnego w związku z naruszeniem przepisów prawa przez fundusze inwestycyjne zarządzane przez [...] ¹³⁶ w związku z brakiem przekazania sprawozdań finansowych. Do dnia zakończenia czynności kontrolnych postępowanie nie zostało wszczęte.

KNF [...] wydała decyzję ¹³⁷ o cofnięciu [...] zezwolenia na prowadzenie działalności. [...] ¹³⁸ W związku z cofnięciem zezwolenia, zarządzenie wyżej wymienionymi funduszami przejął [...] ¹³⁹.

NIK wskazuje, że przejęcie zarządzania funduszami [...] ¹⁴⁰ nastąpiło na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy o funduszach i w związku z powyższym towarzystwo przejmujące zarządzanie wstępuje w prawa i obowiązki organu funduszu z chwilą wejścia w życie zmian statutu w zakresie firmy, siedziby i adresu towarzystwa co potwierdza KNF w treści [...] ¹⁴¹

Zdaniem NIK obowiązek dostarczenia sprawozdań spoczywa na funduszach, a w ich imieniu zrealizowany może być jedynie przez organ, którym był [...] ¹⁴², a następnie [...] ¹⁴³. Zmiana podmiotu zarządzającego funduszami nie powoduje wygaśnięcia obowiązku dostarczania sprawozdań po stronie funduszy, a jedynie obowiązek ten przechodzi na towarzystwo przejmujące zarządzanie, które wstępuje w prawa i obowiązki organu funduszu zgodnie z treścią art. 68 ust. 3 ustawy o funduszach. [...] ¹⁴⁴

Najwyższa Izba Kontroli zauważa, że sprawozdania finansowe funduszy były niezbędne do właściwego sporządzania przez GB (Capitea) skonsolidowanych sprawozdań finansowych. Do dnia zakończenia czynności kontrolnych, tj. 31 marca 2025 r. fundusze dla których organem był [...] ¹⁴⁵ oraz [...] ¹⁴⁶ nie sporządziły wszystkich sprawozdań finansowych kwartalnych, półrocznych oraz rocznych za lata 2018-2022. Tym samym GB (Capitea) sporządził skonsolidowane sprawozdania za wskazany okres bez dysponowania sprawozdaniami finansowymi jednostek konsolidowanych. Bez sporządzenia, a następnie przeprowadzania badań sprawozdań finansowych jednostek zależnych nie sposób uznać skonsolidowanych sprawozdań finansowych jako rzetelnych oddających faktyczny stan finansowy całej grupy kapitałowej.

(akta kontroli TOM I str. 174-238; 250-288; TOM II str. 510-514 plk 1-112)

¹³⁵ Ograniczenie informacji publicznej na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy o dostępie do informacji publicznej w związku z ochroną tajemnic ustawowo chronionych.

¹³⁶ jw.

¹³⁷ sygn. DFF-ASI.456.1.2018.AS

¹³⁸ Ograniczenie informacji publicznej na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy o dostępie do informacji publicznej w związku z ochroną tajemnic ustawowo chronionych.

¹³⁹ jw.

¹⁴⁰ jw.

¹⁴¹ jw.

¹⁴² jw.

¹⁴³ jw.

¹⁴⁴ jw.

¹⁴⁵ jw.

¹⁴⁶ jw.

12.UKNF, w sporządzonej *Analizie* [...] ¹⁴⁷

Jak wyjaśnił Dyrektor Zarządzający PNK: *znaczące zmiany WANI funduszu pomiędzy poszczególnymi datami wyceny mogą wskazywać na podwyższone ryzyko potencjalnych nieprawidłowości w wycenie aktywów*. Ponadto, w rocznym sprawozdaniu finansowym easyDebt NS FIZ za 2018 rok wartość aktywów netto na certyfikat inwestycyjny wynosiła na 31 grudnia 2017 r. 195.642,72 zł, a na 31 grudnia 2018 r. 16.554,06 zł. W sprawozdaniu finansowym za 2018 rok wartość aktywów netto na certyfikat inwestycyjny Open Finance Wierzytelności NSFIZ na 31 grudnia 2017 r. wynosiła 96,56 zł, a na 31 grudnia 2018 r. 50,85 zł.

Ponadto Dyrektor PNK wyjaśnił, że: *cena pakietów wierzytelności zbytych na rzecz Hoist II NS FIZ została zweryfikowana przez biegłego sądowego z zakresu ekonomii i zarządzania zanim doszło do transakcji*. NIK zauważa, że przedmiotowa opinia sporządzona została na zlecenie Getback i nie zawiera pytań jakie zadano biegłemu, wyliczeń będących efektem procesu badawczego, wskazania przepisów prawa i wewnętrznych uregulowań korporacyjnych regulujących wycenę portfeli wierzytelności, metodologii wyceny według której dokonano weryfikacji godziwości transakcji jak również karty pracy, która wskazywałaby czas jaki poświęcił biegły na zapoznanie się z materiałem, przeprowadzenie czynności analitycznych oraz sformułowanie wniosków. Z treści opinii wynika, że biegły otrzymał od Spółki dokumentację w postaci: strategii zawierania ugód, strategii składania pozwów sądowych, strategii prowadzenia windykacji komorniczej. Biegły stwierdził, że dokonał analizy plików z zastrzeżeniem, iż nie może zweryfikować poprawności i prawdziwości ich źródła, a tym samym przyjął zawarte w nich informacje jako prawdziwe i będące podstawą określenia kolejnych etapów wyceny. Ponadto biegły sądowy w celu zbadania estymacji spodziewanych przepływów zbadał jak określił ślepą próbą losową trzy portfele: [...] ¹⁴⁸, co stanowiło jedynie 1,74% wszystkich portfeli ¹⁴⁹. Dodatkowo zwrócić należy uwagę na zawarte w opinii stwierdzenie: *po przeprowadzeniu analizy zgodności pomiędzy strategiami windykacji, a wylosowanymi portfelami kontrolnymi biegły w pracach końcowych zweryfikował podliczenie portfeli i cenę ostateczną przed ostatecznymi korektami, które nie były badane przez biegłego*. Biegły nie podał żadnych liczbowych wyliczeń, nie zdefiniował pojęcia cena ostateczna oraz ostateczna korekta, a z przywołanego sformułowania wprost wynika, że ostateczne korekty nie podlegały badaniu.

KNF dysponując oświadczeniem biegłego, pomimo oczywistych wad nie pozwalających nadać temu dokumentowi atrybutu opinii nie podjęła jakichkolwiek działań w celu ustalenia czy transakcja cesji wierzytelności pomiędzy wyżej wskazanymi podmiotami odpowiada wartości godziwej.

UKNF biorąc pod uwagę przedstawione wyżej okoliczności nie skorzystał z przysługujących mu uprawnień:

- zarządzenia przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego na podstawie art.18a ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym w celu ustalenia czy w związku z transakcją cesji portfeli wierzytelności pomiędzy easyDebt NS FIZ, Open Finance Wierzytelności NS FIZ, a Hoist II NS FIZ

¹⁴⁷ Ograniczenie informacji publicznej na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy o dostępie do informacji publicznej w związku z ochroną tajemnic ustawowo chronionych.

¹⁴⁸ jw.

¹⁴⁹ Gdzie 25 portfeli dotyczyło OpenFinance NS FIZ (wg danych na 03 kwietnia 2019 r., a 147 EasyDebt NS FIZ (wg danych na 31 marca 2019 r.)

- istniała podstawa do wszczęcia postępowania administracyjnego w kierunku naruszenia interesu jedynego uczestnika, którym był Getback;
- wszczęcia postępowania administracyjnego (bez przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego) w kierunku naruszenia interesów jedynego uczestnika funduszy to jest Getback w związku z przywołaną wyżej transakcją zbycia portfeli wierzytelności (art. 228 ust. 1c ustawy o funduszach inwestycyjnych) w ramach którego możliwe było zasięgnięcie dowodu z opinii biegłego na podstawie art. 84 kpa w celu ustalenia czy transakcja cesji portfeli wierzytelności przeprowadzona została za kwotę będącą wartością godziwą, a jeżeli nie to jaka kwota odpowiada tej wartości.

Podsumowując: [1] sporządzona przez UKNF analiza transakcji zbycia pakietów wierzytelności do HOIST II NS FIZ jak wskazano wyżej pomija istotne aspekty takie jak: metodologię wyceny portfeli wierzytelności, rzeczywistą wartość odzysków dla danego portfela wierzytelności od momentu jego zakupu do dnia wyceny, które po zestawieniu z prognozowanymi odzyskami pozwoliłyby na właściwe ustalenie możliwych do uzyskania odzysków w kolejnych latach i co oczywiste wpłynęłyby na ustalenie czy kwota transakcji cesji portfeli wierzytelności przeprowadzona została za kwotę stanowiącą wartość godziwą; [2] UKNF nie skorzystał z uprawnień do zarządzenia przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego jak również wszczęcia postępowania administracyjnego w ramach którego możliwe byłoby ustalenie czy wartość transakcji cesji portfeli wierzytelności pomiędzy easyDebt NS FIZ, Open Finance Wierzytelności, a Hoist II NS FIZ odpowiada wartości godziwej, a jeżeli nie to jaka kwota stanowiłaby wartość godziwą.

(akta kontroli TOM I str.21-41, 42-61, 66-74, 121-137,174-238, 433-441,776-779; TOM II str. 3 plk 56, str. 336-337 plk 556-580; TOM IV str. 1 plk 1-10)

OCENA CZĄSTKOWA

NIK negatywnie ocenia objęte kontrolą działania KNF i jej Urzędu w zakresie sprawowania nadzoru nad spółką Getback S.A. (obecnie Capitea S.A.) oraz podmiotami współpracującymi ze Spółką ze względu na: [1] nieprzystąpienie Przewodniczącego KNF do postępowania restrukturyzacyjnego Getback pomimo posiadanych uprawnień prokuratora w sprawach cywilnych, [2] nierzetelnie sprawowany nadzór nad transakcją cesji portfeli wierzytelności pomiędzy easyDebt NS FIZ, Open Finance Wierzytelności NS FIZ, a Hoist II NS FIZ, [3] zaniechanie lub niepodjęcie niezwłocznych działań w celu wyegzekwowania dokumentów sprawozdawczych od GB (Capitea), a także funduszy których uczestnikiem była Spółka, [4] złożenie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa opartych na niewyczerpującym materiale dowodowym, [5] uniemożliwienie wypowiedzenia się i przeprowadzenia środków dowodowych stronom postępowań administracyjnych prowadzonych w przedmiocie nałożenia sankcji wtórnych, [6] niewykorzystanie posiadanych narzędzi do wyjaśnienia podstaw prawnych i faktycznych dla dwukrotnej zmiany przez Getback (Capitea) metodologii wyceny portfeli wierzytelności, [7] niewykorzystanie przysługujących uprawnień do zweryfikowania posiadanych od grudnia 2017 roku od organu administracji rządowej informacji o możliwości zaistnienia problemów z wykupem obligacji wyemitowanych przez Getback.

2. Realizacja zaleceń pokontrolnych z kontroli P/18/112 Działalność organów i instytucji państwowych oraz podmiotów organizujących rynek finansowy wobec spółki Getback S.A.,

podmiotów oferujących jej papiery wartościowe oraz ją audytujących

Opis stanu faktycznego

W wyniku przeprowadzonej w KNF kontroli P/18/112 NIK sformułowała 10 zaleceń pokontrolnych. Komisja poinformowała o zrealizowaniu wszystkich wniosków. I tak:

1. Wniosek nr 1 „Umieszczanie w komunikatach o zatwierdzeniu prospektów emisyjnych, zamieszczanych na stronach internetowych Komisji informacji, że prospekty były zweryfikowane jedynie pod względem formalno-prawnym, natomiast Komisja nie weryfikowała tych dokumentów pod kątem rzetelności prezentowanych danych, ani nie akceptowała poziomu ryzyka generowanego przez model działalności biznesowej emitenta”.

Od lipca 2019 roku Komisja umieszczała na swojej stronie internetowej stosowny zapis w brzmieniu: „Komisja zatwierdzając prospekt, stosownie do art. 2 lit. r rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1129 z dnia 14 czerwca 2017 r. w sprawie prospektu, który ma być publikowany w związku z ofertą publiczną papierów wartościowych lub dopuszczeniem ich do obrotu na rynku regulowanym oraz uchylenia dyrektywy 2003/71/WE, weryfikuje, czy zawarte w nim informacje o emitencie oraz papierach wartościowych, będących przedmiotem oferty publicznej lub ubiegania się o dopuszczenie do obrotu na rynku regulowanym są kompletne, zrozumiałe i spójne. Zatwierdzając prospekt, Komisja nie weryfikuje ani nie zatwierdza modelu biznesowego emitenta, metod prowadzenia działalności gospodarczej oraz sposobu jej finansowania. W postępowaniu w sprawie zatwierdzenia prospektu ocenie nie podlega prawdziwość zawartych w tym prospekcie informacji, ani poziom ryzyka związanego z prowadzoną przez emitenta działalnością, oraz ryzyka inwestycyjnego związanego z nabyciem tych papierów wartościowych”.

2. Wniosek nr 2 „Dokonywanie w toku nadzoru analitycznego oraz podczas kontroli wnikliwego badania sytuacji finansowej nadzorowanych podmiotów, w tym szczegółowej analizy ich bilansów pod kątem ponadprzeciętnego wzrostu aktywów i pasywów, analizy rachunku wyników w zakresie skali, trendu i struktury przychodów i kosztów”.

Wprowadzono rozwiązanie polegające na bieżącym dokumentowaniu przeprowadzanych analiz informacji dotyczących banków pochodzących z różnych źródeł; w ramach rozwoju systemu wczesnego ostrzegania (SWO) na potrzeby nadzoru analitycznego sektora bankowego stworzono narzędzie umożliwiające monitoring wskaźników istotnych z punktu widzenia stabilności sektora bankowego; wdrożono narzędzie pozwalające na bieżące monitorowanie oprocentowania depozytów oferowanych przez banki klientom, a także wpływu kosztu oprocentowania depozytów na koszty banku; aspekt badania, podczas przeprowadzanych czynności kontrolnych, sytuacji finansowej kontrolowanych podmiotów został uwzględniony w Metodocy przeprowadzania czynności kontrolnych w bankach; w zakresie emitentów z rynku regulowanego, niebędących funduszami inwestycyjnymi i bankami wdrożono [...] ¹⁵⁰; w zakresie podmiotów sektora funduszy inwestycyjnych na bazie sprawozdawczości finansowej przekazywanej przez TFI oraz fundusze inwestycyjne zostały

¹⁵⁰ Ograniczenie informacji publicznej na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy o dostępie do informacji publicznej w związku z ochroną tajemnic ustawowo chronionych.

przygotowane wskaźniki, determinujące podjęcie czynności analitycznych i nadzorczych w określonych przypadkach.

3. Wniosek nr 3 „Wprowadzenie do metodyki BION korekty powodującej zwiększenie intensywności działań nadzorczych lub uwzględnianie w planowaniu działań inspekcyjnych wobec podmiotów nadzorowanych, agresywnego modelu działania tych podmiotów oraz negatywnej oceny w zakresie relacji z klientami lub niskiej reputacji w zakresie przestrzegania przepisów prawa, w tym przepisów konsumenckich, przez te podmioty oraz podmioty z nimi powiązane personalnie, kapitałowo lub organizacyjnie”.

Przeprowadzono przegląd regulacji w ramach cyklu BION 2020 pod kątem możliwości i sposobu zwiększenia intensywności działań nadzorczych pośrednich w sytuacji identyfikacji agresywnego modelu działania nadzorowanych banków komercyjnych oraz negatywnej oceny w zakresie relacji z klientami lub niskiej reputacji w zakresie przestrzegania przepisów prawa, w tym przepisów konsumenckich, przez te podmioty oraz podmioty z nimi powiązane personalnie, kapitałowo lub organizacyjnie – wyniki analiz są wykorzystywane w procesie BION na bazie ciągłej.

4. Wniosek nr 4 „Wykorzystanie możliwości płynących z nadzoru zintegrowanego w UKNF w celu prowadzenia okresowych analiz rynku wierzycelności jako rynku skomplikowanego, na którym wycena aktywów podatna jest na manipulację i uzależniona od czynników rynkowych, pod kątem występowania zaburzeń na tym rynku i ryzyk, jakie występują dla nieprofesjonalnych uczestników rynku w związku z oferowaniem produktów opartych o pakiety wierzycelności”.

Wdrożono regulację wewnętrzną regulującą przekazywanie informacji pomiędzy poszczególnymi departamentami UKNF w zakresie obrotu pakietami wierzycelności pomiędzy podmiotami nadzorowanymi, które dokonują ich zbycia, oraz podmiotami, które dokonują ich nabycia, jak również wartości ww. pakietów wierzycelności, celem prowadzenia okresowych analiz w przedmiotowym zakresie.

5. Wniosek nr 5 „Określenie w instrukcji nadzorowania transakcji zawieranych na rynku regulowanym terminu opracowania raportu końcowego po zakończeniu czynności analitycznych”.

Wdrożono: 1/ Instrukcję sprawowania bieżącego nadzoru nad obrotem na rynku zorganizowanym w obszarze detekcji nadużyć rynkowych, o których mowa w art. 14 i 15 MAR; oraz 2/ Instrukcję prowadzenia postępowania sprawdzającego przez DNO/ZWP w zakresie wykrywania nadużyć rynkowych, o których mowa w art. 14 i 15 MAR. W obu Instrukcjach zawarto terminy na zakończenie czynności.

6. Wniosek nr 6 „Przygotowanie przez DPS raportu na temat zidentyfikowanych na podstawie analizy sygnałów otrzymywanych przez Komisję nieprawidłowości w działalności podmiotów nadzorowanych w 2018 r. i rozważenie przekazywania go w całości lub w części dotyczącej spraw konsumenckich Prezesowi UOKiK”.

Raport dotyczący czynności podejmowanych w związku z nieprawidłowościami na rynku finansowym w 2018 roku przekazano pismem wewnętrznym w dniu 26 czerwca 2019 r. kierownictwu UKNF oraz departamentom merytorycznym. Informacje i dokumenty pozostające we właściwości UOKiK przekazywano na bieżąco.

7. Wniosek nr 7 „Wszczęcie postępowania administracyjnego wobec [...]”¹⁵¹
w związku z nieprawidłowościami stwierdzonymi w toku kontroli”.
Postępowanie wszczęto [...]”¹⁵²
8. Wniosek nr 8 „Złożenie zawiadomienia do prokuratury o możliwości popełnienia przestępstwa z art. 296 § 1a kk zidentyfikowanego w wyniku kontroli w [...]”¹⁵³
Zawiadomienie zostało złożone [...]”¹⁵⁴
9. Wniosek nr 9 „Skierowanie zawiadomienia do Komisji Nadzoru Audytowego i Polskiej Izby Biegłych Rewidentów [...]”¹⁵⁵
Przekazano 5 września 2019 r. pismo przewodniczącego KNF do przewodniczącego KNA informujące [...]”¹⁵⁶
10. Wniosek nr 10 „Przekazanie bez zbędnej zwłoki do Rzecznika Finansowego informacji i dokumentów dotyczących działalności Getback oraz podmiotów uczestniczących w procesie oferowania i sprzedaży jej papierów wartościowych, w tym zawierających treści objęte tajemnicą ustawowo chronioną, w zakresie niezbędnym do realizacji ustawowych zadań Rzecznika”.
Przedmiotowe informacje i dokumenty przekazano Rzecznikowi Finansowemu 20 sierpnia 2019 r.

(akta kontroli TOM I str. 308-323, 756-765)

Stwierdzone
nieprawidłowości
OCENA CZĄSTKOWA

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

KNF zrealizowała zalecenia pokontrolne z kontroli P/18/112 Działalność organów i instytucji państwowych oraz podmiotów organizujących rynek finansowy wobec spółki Getback, podmiotów oferujących jej papiery wartościowe oraz ją audytujących.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Bezzwłoczne podejmowanie odpowiednich działań nadzorczych w przypadku powzięcia wiarygodnych informacji o potencjalnych nieprawidłowościach od organów administracji rządowej.
2. Składanie zawiadomień o podejrzeniu popełniania przestępstwa na podstawie wyczerpujących dowodów, z kompleksowym wykorzystaniem narzędzi prawnych przysługujących KNF w celu rzetelnego ustalenia stanu faktycznego.
3. Bezzwłoczne podejmowanie działań zmierzających do egzekwowania terminowej realizacji obowiązków sprawozdawczych o których mowa w art. 56 ust. 1 pkt 2 lit a) ustawy o ofercie publicznej, a także w art. 192 ust. 9a ustawy o funduszach inwestycyjnych.
4. Korzystanie przez Przewodniczącego KNF z przysługujących mu na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym uprawnień prokuratora w sprawach cywilnych wynikających ze stosunków związanych z uczestnictwem w obrocie na rynku finansowym albo dotyczących

¹⁵¹ Ograniczenie informacji publicznej na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy o dostępie do informacji publicznej w związku z ochroną tajemnic ustawowo chronionych.

¹⁵² jw.

¹⁵³ jw.

¹⁵⁴ jw.

¹⁵⁵ jw.

¹⁵⁶ jw.

podmiotów wykonujących działalność na tym rynku, których rozstrzygnięcie może mieć istotne znaczenie dla funkcjonowania rynku finansowego lub dotyczy kwestii o znaczeniu systemowym.

5. Zapewnienie stronom postępowań administracyjnych prowadzonych w przedmiocie nałożenia sankcji wtórnych prawa do wypowiedzenia się i przeprowadzenia środków dowodowych.
6. Sporządzenie opinii ekonomiczno-finansowej Jednostkowych i Skonsolidowanych Sprawozdań Finansowych Getback (Capitea) za lata obrotowe 2017-2019 w celu ustalenia czy widniejące w tych dokumentach wartości portfeli wierzytelności, wartości aktywów w tym certyfikatów inwestycyjnych, wysokości kapitału własnego, wysokości przychodów, zysku zostały ustalone w sposób rzetelny zgodnie z faktycznymi wartościami ustalonymi w oparciu o przepisy powszechnie obowiązującego prawa, wewnętrzne uregulowania korporacyjne określające metodologię sporządzania wycen jak również przyjętą każdorazowo w sprawozdaniach finansowych zasadą kontynuacji działalności.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w postaci elektronicznej z użyciem kwalifikowanych podpisów elektronicznych.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje *prawo zgłoszenia* na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania
uwag i wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Białystok, 14 kwietnia 2025 r.

Kontrolerzy:

Jakub Dąbrowa
p.o. Wicedyrektor Delegatury
Najwyższej Izby Kontroli w Białymstoku

/-/

Janusz Pawelczyk
Dyrektor Delegatury
Najwyższej Izby Kontroli w Białymstoku

/-/

Magdalena Krakowska-Wąż
Dyrektor Departamentu Strategii
Najwyższej Izby Kontroli

/-/

Zmian w wystąpieniu pokontrolnym dokonał

Janusz Pawelczyk
Dyrektor Delegatury
Najwyższej Izby Kontroli w Białymstoku

/podpisano elektronicznie/